

Deutsche
Bundesbank

Pankade kohtutüli

Saksa Bundesbanki hinnangul pole Euroopa Keskpanga ülesanne hädas olevaid riike turgutada. lk 8

Ministri kasutu ettepanek

Reporter Tuuli Jõesaar arvutas, kui kaua suudaks ta oma ema hooldamise eest maksta, kui selleks kasutataks tema kinnisvara. Vastus: vaid kolm aastat. lk 10

Eesti karudel on Aasia juured?

Tartu ülikooli doktorant selgitas välja, et meie pruunkarude esivanemad võisid siia tulla koguni Aasiast. lk 6

Start-up on enam kui rahamasin

Eduka Eesti start-up'i TransferWise'i juht kirjutab, et idufirma puhul on tähtis näidata, et see on hoopis põnevam kui traditsioonilised ärid. lk 7

Eesti Päevaleht

HIND EESTIS 1,15 EUROT | VÄLISMAAL 2,10 EUROT | NR 84 | TEISIPÄEV, 30. APRILL 2013

ajaleht.epl.ee

Foto: Pritit Simson

Vastuolulise presidendi ootamatu külaskäik

Afganistani kauaaegse presidendi Hamid Karzai lennuk maandus eile õhtul Tallinnas. Karzai lühikest Põhja-Euroopa tuuri saadab küsimus: kuhu suunab ta oma pilgu aasta pärast, kui ametiaeg läbi? lk 5

Suured parteid varitsevad kõikjal isegi pensionäre

●● Keskerakond ja Reformierakond püüdleval suurima partei tiitli poole sellise innuga, et värbavad vanusest välja tegemata uusi liikmeid nii tänavalt kui ka telefonitsi. Juhtub ka seda, et uus liige ei saa ise midagi arugi.

●● 79-aastane Meeta Kalistratova tahtis poes juurde astunud noorte vastu viisakas olla, kuid sattus hoopis Reformierakonna nimekirja. „Pole eluaeg ühtegi lollust teinud, aga enne surma sain hakkama,” nendib ta.

●● Kui Reformierakonna kasv oleks selle asutamise algusest peale kulgenud sellises tempos nagu tänavu, oleks selle liikmeskond nüüdseks suurem kui kunagisel komparteil, arvutab Kaarel Tarand. lk 2-3

Filmitegija unistab sohval

Äsja Riho Västrikuga Antarktika uurimisjaamas toimunud tulekahjust rääkiva dokfilmi „Tulekahju paine” valmis saanud Liina Triškina on filme tehes nii stsenaarist, monteerija kui ka lavastaja.

Ehkki ta on teinud juba mitu loodusfilmi, pole ta iseenesil reisirõõmu käinud. Ühed inimesed on tüübilt maadeavas-

tajad. Teised on kollektorid. Kolmandad unistavad kodu sohval. „Mina olen olude sunnil soovapealne unistaja. Panen kokku omad filmiseiklused, mida teised sohva peal unistavad võivad vaadata,” ütleb Triškina. Praegu on tal käsil esimene täispikk mängufilm, mida ta teeb koos tunnustatud Eesti vene kirjaniku Andrei Ivanoviga. lk 14

JUHTKIRI

Afganistan: oht raisku lasta

Eesti on Afganistanis tegutsenud juba ammu. Meie riik on Afganistani stabiliseerimisse panustanud alates 2002. aastast, alul pisikese demineerimismeeskonnaga, pärast koguni 150-mehelise kohalolekuga. Kuid Afganistani president Hamid Karzai jõudis meie maale alles nüüd, kui Eesti üksused on oma tegevuse intensiivsust oluliselt vähendanud ja valmistuvad tööd Afganistani üksustele üle andma.

Afganistani sõtta minek oli Eesti jaoks paljuski sundvalik: vajasime liitlaste toetust NATO liikmeks saamiseks ja solidaarsus ameeriklastega oli selleks hädavajalik. Muu retoorika, kas või oopiumikasvatamise peatamisest, jäi paraku eri põhjustel retoorikaks.

Ka äärmusluse vaigistamise tulemusel on olnud äärmiselt vaieldavad. Esiterrorist Osama bin Laden, kes pikka aega Afganistanis tegutses, saadi küll kätte, aga mitte sellest riigist ja kokkuvõttes on islamiäärmuslaste terrorism liiga mobiilne fenomen, et õigustada selle jahiks pikalt ühes riigis viibimist. Nõustuda tuleb ehk sellega, et lääneriikide suurlinnades on terrorismil võrreldes 2001. aastaga ikkagi tiibu kärbitud, kuid seda pigem politseimeetmete tõttu lääneriikide enda territooriumil.

Kuid nüüd, kus me oleme osa NATO-st, on Eestil palju rohkem valikuid ja palju suurem kohustus oma edasise tegevuse põhimõtteid sõnastada.

Kuigi ajaloolised paralleelid alati ei kehti, peitub neis omajagu hoiatavat. Julgeolekuvastutuse üleandmist on juba ebaõnnestunud proovinud nii Nõukogude Liit 1989. aastal Afganistanis kui ka USA 1973. aastal Lõuna-Vietnamis. Mõlemal

Äraminekust

**Pärast Iraagist lahku-
mist kaotas Eesti riik
pea täielikult huvi
selle maa vastu.**

juhul piisas sellest mõneks aastaks – seejärel võtsid jõud, kelle vastu võideldi, võimu üle. Kui nii juhtub ja Taliban Afganistanis uuesti võimule tuleb, on Eesti riigi pingutused ja ohvrid olnud asjatud.

Muidugi on oma riigi elu korraldamise põhiroll afgaanide enda täita. Kuid ka Eesti vastutab juba tehtud töö eest. See tähendab, et kui sõjaline kohalolek seal lõpeb, peab välispoliitiline tegevus Afganistanis vähemalt mõnda aega jätkuma. Eestil on juba üsna hoiatav kogemus Iraagist, kust väekontingent 2009. aasta algul lahkus. Pärast seda pole välisministeeriumil olnud mingit erilist huvi selle maa ega ka konkreetse piirkonna vastu, kus eestlased teenisid. Sõjalisele sekkumisele pole järgnenud võrreldavat tsiviiltegevust. Afganistanis on tsiviilpanus olnud tugevam, kuid sealgi on vaja visandada pikem arengukoostöö plaan, näiteks hariduse vallas, milles on suuri puudujäike. Projektipõhisuse aeg Eesti välispoliitikas on läbi. ●

REPLIIK

Tere tulemast, inflatsioon!

Seda, et Euroopa võlakriis lahendatakse lõpuks inflatsiooniga, on osa vaatelehtedest rääkinud ammu Näib, et aeg, millal meede kasutusele võetakse, läheneb. Euroopa Komisjoni president José Manuel Barroso ütles eelmisel nädalal, et senine kasinusele keskendunud kurs ei anna enam tulemust. Probleemriikide võlatase pole mitte kahenenud, vaid osal pigem kasvanud. Lõunariikides oleks inflatsioonitee juba ammu ette võetud, kui põhjas poleks saksalikult raudset vastuseisu. Lahendus teeb kindlasti meele mõruks ka Euroopa kroonimata kärpekuningal Eestil, sest sisuliselt nullib „kangelaslikud” saavutused. Aga Euroopa krokodillipisaraid ei usu. ● **Harry Tuul**

lk 10 Tuuli Jõesaar: suremiseks on aega kolm aastat ja üks kuu
lk 11 Kai Saks: nüüdne ühiskond toodab hirmu vananemise ees

UUDISED

TAANI HÄVITAJA PÕRKAS EESTI KOHAL LINNUGA KOKKU

Kaks Taani hävitajat F-16 maandus eile Tallinna lennuväljal, kuna üks hävitajatest põrkas treeninglennul Eesti õhuruumis kokku linnuga. Hävitajat kontrollides lei- ti, et lennuki mootor sai linnu-

ga kokku põrgates viga. Lennuk plaanitakse parandada lähipevil. Kaitseväe peastaap teatas, et viga saanud lennuk on asendatud varulennukiga ja õhuruumi turvatakse täie võimekusega. **Delfi**

KUIDAS MAALIST ÜHE POESKÄIGUGA PARTEILANE SAI

Illustratsioon: Ott Vallik

Parteiralli panustab pensionäridele

Saja parteisse toodud pensionäri hinnaks võib olla näiteks oravapildiga jope, erakonna sümboolikaga kruus või kiitus kongressil.

Rein Sikk
 rein.sikk@epl.ee

Keskerakond ja Reformierakond ponnistavad Eesti suurimaks parteiks saamise nimel ega vali liikmeskonna kasvatamise vahendeid.

Uusi parteilasi värvatakse kaubanduskeskustest, tänavatelt, telefoni teel. Protss on teinekord nii kiire ja vana inimese jaoks ka segane, et uued eakad parteilased saavad parteisse astumisest aru alles hiljem – siis, kui vastav paber koju saabub.

Erakondade dokumentides sätestatud soovijate vajadus unustatakse parteiralli ajal muidugi sootuks.

See selgus vestlustest kümne tänava erakonnaga liitu-

nud 79–90-aastase inimesega, kellest enamikku valdas petta saamise tunne. Isegi need, kes olid teadlikult parteiga liitunud, ei teadnud, mida parteis peale hakata, sest lubatud kontaktivõtte ja ülesannete jagamist pole olnud. Mulje vanemaaliste kodanike kohast ära kasutamise süvenes vestluste jooksul aina rohkem.

Käib tihe rebimine

Erakonnad ise on saavutatu üle uhked. „Reformierakond on liikmeskonnalt Eesti suurimaks erakonnaks juba kord saanud (13 416 liikmega 21.03 seisuga), eks tihe rebimine käib edasi,” andis teada

partei kommunikatsioonijuht Silver Pukk.

Pragueks on Keskerakond Reformierakonnast ette rebinud.

„Oleme sel aastal tegele- nud liikmete värbamisega väga

Reformierakond autastab oma parimat värbajat uusaastaballil Kuldoravaga.

aktiivselt, lõviosa uutest liikmetest on tulnud just värbamise teel,” ütles Keskerakonna peasekretär Priit Toobal. „Oleme väga rahul telgikampaaniaga „Tule meiega!”, mis sai hoo sisse eelmise aasta talve hakul. Selle käigus on noor-

terühm käinud läbi pea kõik maakondade keskused ning mõnes linnas oleme juba mitmendat korda.”

Toobal lisas, et liikmete värbamise eest boonussüsteemi ei ole, kuid aktiivseid liikmete juurde toojaid tunnustatakse ja tänatakse nii piirkondade aastakonverentsidel kui ka erakonna kongressil.

Reformierakonna kommunikatsioonijuht Silver Pukk aga teatas: „Erakonna liikmete arv on loodud n-ö boonussüsteem, kus erakonda enim liikmeid kutsunuid premeeritakse erakonna meenete (tass, T-särk, jope). Aasta suurimad erakonna laiendajad premeeritakse uusaastaballil Reformierakonna autasu Kuldoravaga.” ●

KADRIORU POMMIÄHVARDAJA SAI KUUS KUUD TINGIMISI

Harju maakohus mõistis eile avaliku korra raskes rikkumises süüdi laupäeva hommikul Kadrioru lossile pommiähvarduse teinud 30-aastase Valdisi ja karistas teda kuuekuulise tingimisi vangistusega, mille täitmist ei nõuta, kui ta ei pane kolmeaastase katseaja jooksul toime uut tahtlikku kuritegu. Valdis peab riigile tasuma ka sundraha ja menetluskulud – kokku ligi 400 eurot. **Delfi**

sega, mille täitmist ei nõuta, kui ta ei pane kolmeaastase katseaja jooksul toime uut tahtlikku kuritegu. Valdis peab riigile tasuma ka sundraha ja menetluskulud – kokku ligi 400 eurot. **Delfi**

EMAJÕGI AJAB ÜLE ÄÄRE

EMHI andmetel on Emajõe veetase saavutanud maksimumi – 261 cm (kriitiline punkt on 254 cm). Umbes sellisel kõrgusel on Emajõe veetase püsinud alates 20. aprillist. **Delfi**

HÄID PÜHI!

2. mail ilmub järgmine Eesti Päevaleht.

Eesti Päevaleht
Täna digilehes

- Jazzkaar on leidnud uue tasakaalu
- HIV-ravim võib lähiaastail maailma ette jõuda

KOGEMUSED**Kokkuvõtte vestlustest tänavu parteidesse astunudega, kelle sünniaasta on 1922–1933.****Reformierakondlased****Meeta lollus**

„Pole eluaeg ühtegi lollust teinud, aga enne surma sain hakkama,” ütleb 79-aastane Meeta Kalistratova. Valga kaubanduskeskuses astusid ta juurde tüdruk ja kaks poissi, rääkisid nii kiiresti, et Meeta ei saanudki täpselt aru, millest on jutt. Meeta tahtis noorte vastu viisakas olla, andis neile oma andmed. Hiljem, kui aru sai, et on Reformierakonda astunud, tundis suurt kimbatust. Ei tea, kas välja saaks astuda.

Elvi-Maie kahetsus

„Kahetsen senini,” ütleb 84-aastane Elvi-Maie Rakko. Pärnu Port Arturi kaubanduskeskuses tuli noormees tasuta ajalehte pakkuma. Hiljem, kui Elvi-Maie oli talle oma andmed andnud, sai ta aru, et tegelikult astus parteisse. Muret teeb uuel aastal tasumist vajav kümnendne liikmemaks.

Emma-Mercedese kõhklus

„Ei saa senini aru, miks sinna astusin,” ütleb 88-aastane Emma-Mercedes Valter. Rakvere kaubanduskeskuses astusid noored juurde, võtsid andmed. Polnud pikka juttu ja selgitusi, et tegemist on parteisse astumisega. Jupsiva terviseiga proua ei näe tagantjärele mingit põhjust parteisse astuda.

Hingi eksitus

„Keegi tegi minuga halba nalja, see oli suur eksitus,” ütleb 89-aastane Hingi Pettai. Tartus, tänaval, kus ta teiste prouadega juttu ajas, tulid noored ligi ja uurisid, mida ta Reformierakonnast arvab. Hingi on seda parteid alati valinud. Aga sellest, et ta pärast mõnede andmete andmist partei liikmeks saab, polnud tal aimugi. Alles siis, kui koju saabus vastav paber, sai ta aru, millega on hakkama saanud. „Igatpidi inetu,” arvab Hingi.

Koidu valik

„Ma tõesti ei tea, mis nüüd peab tegema, kui olen Reformierakonna liikmeks saanud,” ütleb 80-aastane Koidu Bergmann. Rakvere kaubanduskeskuses astus tema juurde neiu, kes küsis, kas ta tahaks parteisse astuda. Koidu ütles, et Reformierakonna vastu pole tal midagi. Neiu vormistanudki kohe paberid ära. Aga selle kohta, mida täpselt erakonnas peale hakata, pole Koidule keegi sõnakesti poetanud.

Keskerakondlased**Anne lõbu**

„Lõbus jah, astusin telefoni teel erakonda,” ütleb 90-aastane Anne Jaanimägi parteisse astumise kohta. Kodu helises telefon, tehti ettepanek liituda. Kuna Lääne-Virumaal elav Anne on keskpartei tuline pooldaja, oli ta kohe nõus. Hoolimata kõrgest vanusest on ta eluga kursis, Edgar Savisaare raamatud läbi lugenud. Anne on parteiga liitumisega rahul: veidi lusti ja lõbu vanaduspäevadesse. Rohkem pole partei kontakti võtnud. Ega ta koosolekutele lähedski, piisab, et Kesknädal postkasti tuleb.

Tatjana ootus

„Astusin Keskerakonda, et toetada nende poliitikat,” ütleb 83-aastane Tatjana Janakova. Ta on Keskerakonda alati enesele sobilikuks pidanud, kuid pole piisavalt infot leidnud. Viimaks tuli postkasti Kesknädalal tellimiskupong. Just Kesknädalast leidiski Tatjana telefoninumbri, kuhu helistada, kui soovid liituda. Kaks noort meest tulid külla, aitasid avalduse vormistada, lubasid teada anda, kui on tulemas koosolekuid, miitinguid. Nüüd istubki Tatjana telefoni juures ja muudkui ootab, et oma panus anda. Keegi helistanud ei ole.

Borissi tahe

„Astusin Keskerakonda, et tegutseda eestlaste ja venelaste sõpruse nimel,” ütleb 84-aastane Boriss Ovsjannikov. Tallinas astusid noored kaupluses juurde, uurisid, mida ta Keskerakonnast arvab, tegid ettepaneku parteisse astuda. Boriss oli kohe nõus, sest tahtis tegutseda. Mitte enese hüvanguks, vaid kogu Eesti rahva nimel. Paraku pole teda senini keegi tegudele kutsunud.

Mihhaili haigus

„Jätke insuldist paraneja ja kuuldeparaadi kasutaja oma parteiasjadega rahule,” ütleb 21. märtsil Keskerakonnaga liitunud 87-aastase Mihhail Suhhovi abikaasa tõredalt.

Valentina konservatiivsus

„Mulle helistati ja siis tuldi koju,” ütleb 89-aastane Valentina Posmetuhhova. Keskerakonna poolt hääletab ta nagu nii ja ainult jaoskonnas, sest muid süsteeme ei usalda. Miitingutele Valentina minna ei kavata. Miks ta parteisse on? Ega ta täpselt teagi. ●

Analüüs

Kaarel Tarand
Sirbi peatoimetaja

Margaret Thatcheri ja Getter Jaani põlvkonnad astuvad Eesti poliitikasse. Parteid paisuvad lausa vähkkasvaja kiirusega.

Eesti viimase vabandusaja erakonnad on tahtnud olla Teise maailmasõja järgse demokraatliku lääneilma tüüpi massierakonnad. Et kiiremini niisugusteks saada, kehtestati juba 1990-ndate keskel parlamendis tagantpiisutav seaduski. Ja eesmärk on saavutatud. Parlamenti on jäänud ainult neli erakonda, mis esindavad kokku enam kui 40 000 liiget. Parteistunute osakaal ühiskonnas pole midagi Euroopas ennenägematut. On siiski hulk põhjusi (sealhulgas ka rahvakogu protsessis pinnale kerkinuid), mis sunnivad parteide liikmeskonna dünaamikalt tähelepanelikumalt uurima.

Pärast mõningast käsitööd saab vörreldava andmesistiku ärireistri süsteemist kätte (siinses artiklis 10. aprilli seisuga) ja nagu näha, on tänavu esimeses kvartalis tabanud kaht erakonda lausa vähkkas-

Sünnist saati nii kasvanuna oleks RE praegu suurem kui omal ajal kompartei.

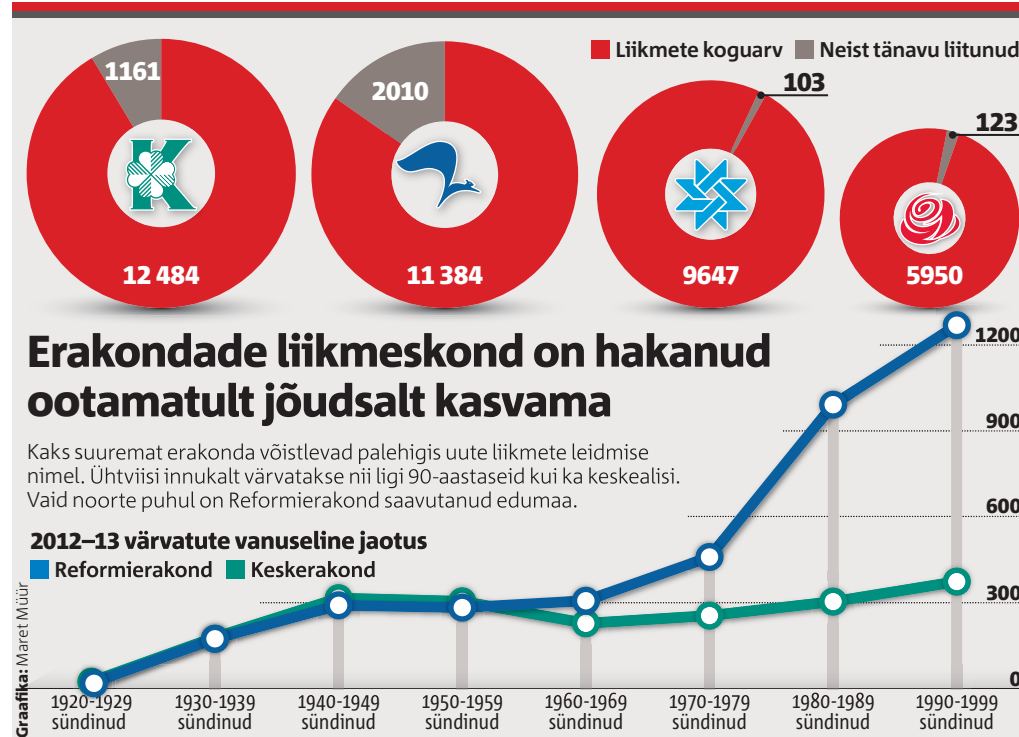
Noorte massiline parteistumine ei saa olla kuidagi seotud maailmavaatega.

vaja arenguga vörreldav kiirpääsumine (vt graafikut).

Kui RE kasv oleks erakonna sünnist saadik kulgenud tänavuses tempos, kuuluks sinna praegu juba iga kuues valimisõiguslik Eesti kodanik ning partei ise oleks paisunud poolteist korda suuremaks, kui oli okupatsiooniegne kompartei Eesti territooriumil. Niisiis, mis lahti? Kvalitatiivne hüpe värbamisüsteemis või hoopis inimkaubanduse erivorm?

Noored teevad vahe sisse

Vastust otsides vaadelgem kaht äärmust liitujate koguhulgas: ealise jaotuse otsalõike kahe kiirekasvulise liberaalse sõsarpartei näitel. 2012. aasta algusest on RE-ga liitunud 3781 ja KE-ga 1969 uut liiget. Mõlema värbamisviisi erinevus on vanuseküm-

lendide järgi (vt graafikut) ligikaudu võrdne ja alles 15 noorimat aastakäiku toovad sisse otsustava vahe.

Laias laastus peegeldab kahte erakonda värvatud noortehulga erinevus nende vanuserühmade etnilist olukorda ja suhet Eestis. Keskerakonnaga liitunute hulgas domineerivad mitte-eesti nimed (tänavu ligikaudu 87%), millest saab järeldada, et erakonna värbamisbaas ongi RE omast üle kolme korra väiksem. Suundumuse ebasooitav tagajärg on see, et nn etniliste parteide taastootmine ning (nagu ka kaitsepolitsei aastaraamatu puhul palju juttu oli) Venemaale meeldiv ja seal juhitud segregatsioon Eestis ja me avalikus poliitikas jätkub aina reljeefsemalt.

1990-ndatel sündinud peaksid suuremalt jaolt olema veel õppimiseas ja nende ilmavaate kujunemine pooleli. Selle vanuserühma massiline parteistumine aga ei saakski kuidagi olla seotud maailmavaatega, sest kaks vaatlusalust erakonda ei ole viimastel aastatelpoliitikas sõnastanud ega esindanud vähimaidki maailmavaateliisi positsioone. Niisiis peab liitumispõhjus peituma mujal. Näiteks ekslikus lootuses saada lojaalsuse ilmutamisel hõlpsamini töökoht – eeskätt avalikus sektoris ja avalikus teenistuses, mille kvaliteedile selline tava mõistagi laastavalt mõjub.

Noored noorteks, hoopis kummuline vaatepilt avaneb värvatute vanemates eärühmades. Raske on ette kujutada 85-aastast naist, kes on endas elu lõpul ühtäkki liberaali avastanud ja veel sellise kirega, et see sunnib erakonnaga liituma. Vanuigi parteistumise motiivi

saab ainult oletada, sest puudub meetod iga üksikjuhu usaldusväärseks tuvastamiseks. Tõenäoline tundub välise surve võimalus. Küllap räägib oma vanaema ära nii mõnigi koolinoor, et partei sisemises võistluses punkte koguda.

Pensionärid muuladeks?

Kui arvestada erakondade moraalituna püsinud rahastamisviisi, pole muidugi välis- ja pensionäride korpus peetakse n-ö kehadena, potentsiaalsete sularahamuuladena, kui avalik surve peaks mõjuma ja riiklikku rahastamist hakataks taas piirama. Tänavuse I kvartali aruande järgi KE-le 15 000-eurose annetuse teinud 85-aastane Donat Rõõmus on seda teesi ilmetav signaallamp.

Politoloogilises erialakirjanduses on palju käsitlemist leidnud trend, et poliitika professioniseerumine toob kaasa massierakondade kao. Aktiivset reaaliikmeskonda valijatega püsisuhete hoidmiseks enam ei vajata, sest vahetuid inimkontakte asendab raha eest ostetud professionaalne turundus.

Eesti erakonnad käituvad seega lääne tavale vastupidi. Pikemas perspektiivis on see iseendale augu kaevamine, sest praegu erakondadega liitunud noortehulka unistused kiirest poliitilisest karjäärast, mis sai osaks praeguste 35-aastastele, purunevad. Nagu ei realiseeru kunagi ka mõte, justkui saaksid vanurid erakondadesse astudes nende erakondade sotsiaalpoliitikat kujundada. ●

30.04

Kõik šašlõkid -25%

Üks mure vähem! **PRISMA**

RAHVALOENDUS

Usklike arv pole Eestis kümnenädiga vähenenud

Kümne aastaga pole usklike osakaal Eestis vähenenud ega suurenenud, küll aga on kasvanud erinevate usuvoolude arv.

Rahvaloenduse andmetel tunnistab 15-aastastest ja vanematest eestimaalastest kindlat usku 29% rahvastikust. Kui eestlaste seas on endiselt populaarseim luterlus, siis muulaste hulgas on kõige rohkem õigeusklikke. Maakonniti on usklike rohkem maakondades, kus on suuremate rahvuste osakaal, aga näiteks ka Saaremaal, kus on õigeusu traditsioonid rohkem juurdunud.

Luterlasi on vähem
Võrreldes uusi andmeid kümne aasta tagustega, selgub, et luterlasi jääb aina vähemaks ning õigeusklike tuleb juurde. Asi on peamiselt rahvastiku-protsessides – luterlasi on rohkem just vanemaaliste inimeste hulgas, keda jääb

aasta-aastalt vähemaks. Seevastu õigeusklikest on rohkem nooremaid inimesi.

Ehkki üle poole Eesti elanikkonnast ei pea omaks ühtegi usku, on usklike seas religioonipilt mitmekesisem kui kunagi varem. Mõne märgitud usuvoolu puhul pidid statistikud lausa kontrollima, millega on üldse tegu.

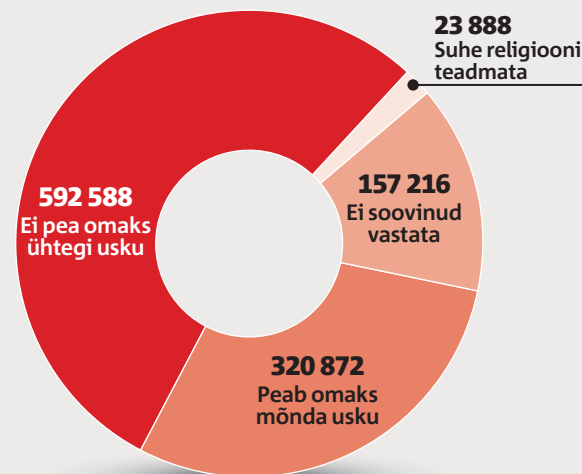
„Mõtlesime, et rõõmsa teaduse liikumine on mingi nali, aga tuli välja, et tegu on konkreetse Jaapanist pärit usuga,” tõdes rahvaloenduse projektijuht Diana Beltadze. Küll märkis ta, et naljatajaid oli õnneks vaid 0,01%. „Mõni kirjutas, et tema usk on usk iseendasse, ent neid oli tõesti minimaalselt,” ütles ta.

Riin Aljas

Usk	2000. aastal	2011. aastal	Muutus
1. Luterlane	152 237	108 513	43 724 ↓
2. Õigeusklik	143 554	176 773	33 219 ↑
3. Katoliiklane	5745	4501	1244 ↓
4. Baptist	6009	4507	1502 ↓
5. Jehoova tunnistaja	3823	3938	115 ↑
6. Nelipühilane	2648	1855	793 ↓
7. Vanausuline	2515	2605	90 ↑
8. Adventist	1561	1194	367 ↓
9. Metodist	1455	1098	357 ↓
10. Islamiusuline	1387	1508	121 ↑
11. Kristlikud vabakogudused	223	2189	1966 ↑

Vähemalt 15-aastaste Eesti elanike suhtumine religiooni

ANDMED SEISUGA 31.12.2011

1925 inimest on Eestis vabausulised, suurim on nende osakaal Jõgeva ja Tartu kandis.

Eesti usklikest tunnistab ristiusku **97%**

Kui teistes maakondades ulatub baptistide osakaal vaid paari protsendini, siis Hiiumaal on neid tervelt **15%**

usklike on Viljandi- ja Järvamaal, mis teeb neist Eesti kõige usuleigemad maakonnad.

budistidest on kõrgharitud, see on kõrgharitute suurim osakaal usuvoolude lõikes.

Lennuki rike ei taga hüvitist

Novatoursi ja Tez Touri tellitud lend Tallinnast Türki Antalyasse ja tagasi hilines lennuki tehnilise rikke tõttu pühapäeval üle 19 tunni.

Novatoursi juhatuse liikme Andree Uustali sõnul oli tegemist kahetsusväärse juhtumiga, kus lennuoperaator SmartLynx Airlines hindas lennu edasilükkamist valesti ja ei informeerinud reisikorraldajaid rikkest õigeaegselt.

Asenduslennukit lennufirmal pakkuda polnud ja seega veetsid kahe reisikorraldaja kliendid Türgis lendu oodates magamata öö. Tallinnast Türki puhkusele lendama pidanud kliendid said ostetud Türgi reisile ligi ööpäev hiljem.

Tarbijakaitseametis esindaja Hanna Turetski sõnul tuleb reisi hilinemise korral pakkuda klientidele hoolitsust. „Kui tegemist on tõepoolest erakorraliste asjaoludega ehk siis lennukirikkega, siis paraku hüvitist õigus saada ei ole,” nentis Turetski ja lisas, et kui klient leiab, et tema eest ei ole piisavalt hoolitsatud, tuleb pöörduda reisiettevõtja poole täiendava hüvitisenõudega.

Uustali sõnul kompenseerib Novatours oma klientidele kaotatud puhkusepäeva, kuigi otsest kohustust selleks ei ole. Ka Tez Tour lubas vajadusel kahjud hüvitada.

Kaidi Tahula

Allikas: statistikaamet; graafika: Maret Müür

Spetsialistid soovivad, meistrid eelistavad.

Sanitaar- ja keskkonnatehnika | Tööriistad ja ehitusseadmed | Elektri- ja nõrkvoolusüsteemid

FEB
An **ahsell** company

Hansgrohe kevadised soodushinnad!

Dušikomplekt
Croma 100 27772000

- Croma 100 Vario käsidušš
- 65 cm pikkune dušitoru
- QuickClean katlakivi vastane tehnoloogia

€ 45.60
tavahind 57.-

Showerpipes
Croma 160 27135000

- 160 mm Croma üladušš
- Croma 100 Vario käsidušš
- Ecostat Comfort termostaatsegisti
- QuickClean katlakivi vastane tehnoloogia

€ 240.-
tavahind 300.-

Hansgrohe, 112-aastat vannitoa ajaloo kirjutamist

Hansgrohe juhtlause on ikka olnud täiuse poole pürgimine ning ajast ettejäudmine mõtetes ja tegudes. Tõendeid Hansgrohe loomuosasest lähenemisest võib leida terves hulgas meie mõttekojas sündinud uuendustes, mis on seadnud uusi üleilmseid standardeid ja võitnud palju disainiauhindu – rääkimata pidevast jälgendamisest. Kõige veenvam tõestus on aga hulk rahulolevaid kliente. 5 aastat garantiid. Made In Germany

Vannisegisti
Focus 31940000

- Keraamiline seadeosa
- QuickClean aeraator
- Müra summutavad ekstsentrivid

€ 65.60
tavahind 82.-

Dušisegisti
Focus 31960000

- Keraamiline seadeosa
- Müra summutavad ekstsentrivid

€ 54.40
tavahind 68.-

Valamusegisti
Focus 31733000

- Keraamiline seadeosa
- QuickClean aeraator, 5 l/min

€ 49.60
tavahind 62.-

hansgrohe

Kõik Hansgrohe tooted vähemalt **10%** soodsamalt!

Kampaania kestab kuni 12.05.2013, allahindlused kehtivad tavahinnaga toodetele.

www.feb.ee / e-post: feb@feb.ee / telefon: 654 8500

TALLINN: Forelli 4 / Peterburi tee 44 / Paldiski mnt 247A (hulgiladu) TARTU: Ringtee 61B NARVA: Puškini 5 RAKVERE: Vase 1 / Narva 23F VILJANDI: Puidu 17 PÄRNU: Lina 22

Hamid Karzai eile president Toomas Hendrik Ilvese korraldatud pidusöögil. Ilves rõhutas, et kuigi Afganistan näitab lootustandvaid märke, on riigi julgeolek ja heaolu afgaanide endi teha.

Foto: Priit Simson

Hamid Karzai 12 aastat. Mis saab temast edasi?

Portree

Lauri Tankler
reporter

Aasta jooksul peab selguma, mille järgi hakatakse Afganistani presidendi ametiaega meenutama.

Eile õhtul kella viie ajal maandus Afganistani presidendid Hamid Karzai lennuk Tallinna lennuväljal, mis kannab president Lennart Meri nime. Kaksteist aastat tagasi, 2001. aastal nimetati Karzai Saksamaal Bonnisis Afganistani üleminekuvalitsuse juhiks, paar kuud varem andis Meri presidendiketi üle Arnold Rüütlile.

Karzai on Afganistani presidendiks valitud kahel korral: esimest korda 2004. aastal, teist korda (küsitud valimistulemuste ja lõpuks oponendi puudumise tõttu) 2009. aastal.

Tosin aastat on Karzai olnud Afganistani reklaamnägu (kui kaks aastat tagasi lõpuks üles leitud ja tapetud Osama bin Ladeni nimeline habetunud terrorist välja arvata). Aasta pärast, umbes samal ajal maikuu alguses toimuvad Afganistanis järgmised presidendivalimised, kus Karzai enam ei kandideeri – põhiseadus ei luba ja president on avalikult öelnud, et austab seda põhimõtet.

Pärast valimisi peaksid praeguste plaanide järgi Afganistanist lahkuma ka viimased Eesti, järgmise aasta lõpuks

kõik NATO võitlusüksused. Aasta pärast peaks Afganistan nii-öelda valmis saama. Kas Karzai ise seda tahab või mitte, kogu maailma silmis on tal 12 kuud aega, et kõigi asjaosaliste jaoks selgelt väljendada, mille poolest ta presidendina ikkagi silma paistis. Isegi kui Afganistan „ei valmi”, siis vähemalt peaks Karzai töö mingi tulemuse saama.

Kahepalgeline kuvand

Realistlikult vaadates ei saa Afganistanist lähiaastatel (ehk isegi aastakümnetel) ikka veel demokraatlikku õigusriiki, kus elanike õigused on tagatud ja pomme enam ei plahvata. Lähiaastate jooksul pole valge nahavärviga inimestel pea-

Isegi kui Afganistan „ei valmi”, siis peaks Karzai töö mingi tulemuse saama.

linna Kabuli tänavatel tõe-näoliselt ikka veel nii ohutu jalutada kui näiteks Indias. Moonide asemel muude põlvkondade kasvatamine pole samuti veel lähiajal põllumehele piisavalt tulus, et seda isegi kaaluda. Kabuli lennujaamas on ikka veel võimalik end sularaha eest järjekorras ettepoole osta.

Rahvusvaheline meedia süüdistab Karzaid ühelt poolt selles, et riigi areng pole olnud nii tormiline, kui lääneriigid sooviksid – president polevat teinud kõike, mis tema võimuses. Teised kriitikud nendi-

vad, et valitsuse eesotsas võinuks olla kes tahes, sest niikui dikteerivad arengut NATO riigid USA-ga eesotsas – Afganistani presidendil pole mingit võimu. Karzaid peetakse kahepalgeliseks: kodupublikule esineb ta võõrvägesid hurjutades, välismaailma aga tänab toetuse eest.

Arvestades afgaanide meediatarbimist, haridustaset, ajaloolist tausta ja killustatust peab nentima, et Karzai Eesti-, Soome- ja Taani-visiit on suuresti mõeldud rahvusvaheliste koalitsioonipartnerite võlumiseks.

See, mis Karzaid pärast presidendiametit loobumist Afganistani inimeste silmis saab, ei sõltu sellest, kuidas ta

näiteks Eesti meedia küsimustele vastab või mida New York Times temast kirjutab – Lõuna-Afganistanis Helmandi osariigis elav põlvkond ei ole nendide rahvusvaheliste kanalitega kursis. Teda huvitab pigem Karzai rahvuslik ja hõimutaust (Afganistanis on palju rivaalitsevaid hõime) ja ajaloolised suhted oma hõimuga, oskus kohalikul tasandil teeneid pakkuda ja neid sisse nõuda, äraostetavus ja mõjuvõim üldiselt.

Seega pole eile alanud visiidi põhiküsimus selles, kuidas Afganistanil on viimase 12 aasta jooksul läinud, vaid selles, mida kavatseb nüüdseks rahvusvahelisel tuntud näo ja nimega Hamid Karzai aasta pärast tegema hakata. ●

Kes on Hamid Karzai?

Hamid Karzai on sündinud 1957. aastal Lõuna-Afganistanis Kandahari piirkonnas üpris prominentses puštu perekonnas: isa Abdul Ahai Karzai oli 1960-ndatel mõnda aega parlamendi aseesimees.

Nagu kohalike poliitikute puhul tavaline, on Karzai omal ajal töötanud ühe võimulolija heaks, seejärel toetanud teisi, siis jälle kolmandaid. Pärast Nõukogude sõdurite lahkimist 1980-ndate lõpus töötas ta muu hulgas asevälisministrina, seejärel arreteeriti spioneerimises süüdistatuna. Algul toetas Karzai Talibani, seejärel alustas jõulist kampaaniat talibite vastu.

Pärast 2001. aastal New Yorgi kaksiktornide tehtud terrorirünnakuid vallutasid USA väed Afganistani ja hakkasid Talibani välja tõrjuma. Pärast esialgseid sõjalisi edusamme tulid Afganistani eri huvigrupid 2001. aasta detsembris kokku ja asutasid üleminekuvalitsuse, mille etteotsa nimetati Karzai. Samal ajal hakati välja töötama uut põhiseadust, mis võeti vastu 2004. aastal.

2004. aastal valiti Karzai 55% toetusega viieks aastaks Afganistani presidendiks. Kui ta kandideeris teiseks ametiajaks, tuvastati küll valimispettus, kuid pärast teise vooru väljakuulutamist Karzai oponent taandus ja Karzai astus 2009. aastal uuesti ametisse.

Mupo kõhkleb kohtuotsuse edasikaebamises

Valideerimiskohustuse vaidluse kaotanud mupo alles analüüsib, kas on mõtet edasi kaevata.

Merilin Kruise
uudised@epl.ee

Kui eile keskpäeval ja pärastlõunal kinnitas Tallinna munit-sipaalpolitsei (mupo) ameti pressiesindaja Meeli Hunt Delfile, et mupo ja linn kaebavad valideerimiskohustust puudutava kohtuotsuse edasi, siis tööpäeva lõpuks oli seisukoht mõnevõrra teine.

„Linn on otsustanud minna riigikohtusse [välja],” ütles Hunt kella poole ühe ajal.

Kella nelja ajal kinnitas Hunt veel kord: „Veel pole [ringkonnakohtusse] pöördunud, aga see on plaanis – see on meie ja linna ühine siht. Rääkisin linnaga ka samal teemal. Kui vaja, siis lähme riigikohtuni. Riigikohus on see,

kes saab teha lõpliku seadusandliku otsuse.”

Kella viie ajal saatis Hunt aga lühikese kirja, milles viitab, justkui oleks varasemad väited valed, ehkki Delfis ilmunu parandamist ei palunud. „Meie poolt on korduvalt välja öeldud, et edasi kaebamine on otsustamisel. Hetkel käib kohutudokumentide analüüs ja rohkemat kommenteerida ei ole,” märkis Hunt.

Kas see tähendab, et Harju maakohtu otsust edasi ei kaevata? „Esialgu mõte oli [edasi kaevata], aga see ei ole formeerunud kuhugi kaugemale,” teatas Hunt seepeale. „Juristid tegelevad sellega, kuidas asjaga edasi minna.”

Mupolt ebaõiglaselt suure trahvi saanud tallinlanna kaebas trahviotsuse kohtusse, misjärel kohus otsustas, et kui isikul on sõiduõigus olemas, siis ühiskaardiga viibutamata jätmise eest teda trahvida ei tohi. ●

16-aastase poisi surma uurimine lükkus juunisse

Eelmisel nädalal kogunenud tervishoiukvaliteedi eksperdikomisjon otsustas võtta arutusele 16-aastase Rapla poisi surmajuhumi.

Eesti Päevaleht on varem kirjutanud, et poiss pöördus tänavu veebruaris tugeva kõhuvaluga korduvalt Rapla haiglasse, kuid sealt saadeti ta koju tagasi. Ehkki Raplas tehti poisile mõningaid uuringuid ja manustati ravimeid, ei tuvastatud seal valude peamist põhjust. Lõpuks, kui valu veelgi ägenes, saadeti poiss Tallinna lastehaiglasse, kus ta suri järg-

misel ööl kõhuaordi lõhkemise tagajärjel.

Komisjon otsustas tellida juhtumi ekspertiisi eriarstilt. „Võtame lastearsti seisukoha, kes on sõltumatu – kes ei olnud selle lapsega kokku puutunud,” selgitas arstide komisjoni esimees Marika Väli. Järgmine kord koguneb komisjon 20. juunil ja siis arutavad juhtumit kõik komisjoni liikmed koos. Arstide eksperdikomisjoni otsust ootab ka terviseamet, kes teeb meditsiinasutuste järelevalvet. ●

Kadri Ibrus

LUUAD
-25%

30.04. - 1.05.2013

PRISMA

Emakeeleõpetajad saavad keskkooli meediatundideks uued õpikud

Gümnaasiuminoortel on meedia mõjust ülevaade küll olemas, kuid see on liiga kitsas.

Anna-Liisa Villmann
anna-liisa.villmann@epl.ee

Enne 2010. aastal vastu võetud uut gümnaasiumi õppekava koolitati meedia valikkursuses vaid ajakirjanikuhakatiisi. Nüüd aga õpetavad koolid 11. klassis kohustuslikus korras eesti keele aine raames 35 tundi meediat ja selle mõju, et gümnaasistidest saaksid paremad ajakirjanduslike tekstide teadlikud analüüsijad.

Meediakursuse korraldamiseks ilmub emakeele õpetajatele sel aastal kaks uut õpikut: Külliki Kase „Meedia mõju“ kirjastuselt Avita on juba raamatuturul, mais ilmub emakeeleõpetajatele Martin Eha eestvedamisel kirjastuselt Künnekes Katrin Aava õpik „Meedia ja mõjutamine“.

Saaremaa ühisgümnaasiumi eesti keele õpetaja Rita Ilves on seni meediatundideks materjali otsinud ajakirjandusest, erinevatest õpikutest ning ka külalisesinejaid kutsunud.

„Meediatemaatikast oleme ka vana ainekava järgi puudutanud. See polnud eraldi kursus, vaid jooksis teiste teemade kõrval. Kirjandusklassikat analüüsides toome kogu aeg paralleelsele kaasaegsele ühiskonnast. Hea tahtmise juures võib ka kaasaegsest meediast

„Tänapäeva noor pole süvitsi kursis, kui suur võim meedial tegelikult on.“

ja „Anna Kareninast“ ühiseid jooni leida,” ütles ta.

Õige suund kätte

Ilvese sõnul on õpilastel meedia mõjust ülevaade olemas, kuid see on liiga kitsas. „See piirdub pigem kollase meedia tasandiga või sellega, et anonüümsed internetikommentaarid ning reklaamid on halvad. Tänapäeva noor pole süvitsi kursis, kui suur võim meedial tegelikult on,” lausus ta ja lisas, et 35 tunniga jõuab vaid õpilastele õige suuna kätte anda.

Ühe uue õpiku autori, Tallinna ülikooli kommunikatsioonieriala lektori Katrin

Aava sõnul eeldatakse gümnaasistilt seda, et ta on teadlik meediateksti eripärast, tajub teksti autori eesmärke, eristab usaldusväärset infot küsitavast ja analüüsib kriitiliselt reklaami.

Uuringud näitavad Aava sõnul, et meedia võimendab negatiivset ja seetõttu tajutakse maailma hirmsamana, kui see tegelikult on. Elustiili-ajakirjad tekitavad inimestes rahulolematust enda, lähisuhete, võimekuse või keha suhtes.

Sotsiaalmeedias pidev teiste õnnehetkede ja edulugude jälgimine tekitab inimestes paratamatult võrdlusmomente enda eluga ning pigem negatiivseid emotsioone. Selle kõige teadvustamiseks ongi noortel vaja meedia mõjusid rohkem mõista. ●

Täna Delfis: Fotod ja videod - kuidas tähistatakse volbrit Eestis, kuidas Soomes?

Uue õpiku „Meedia ja mõjutamine“ autor Katrin Aava peab oluliseks, et noored mõistaksid, kuidas meedia võimendab negatiivset, ja õpiksid selle mõju teadvustama.

Foto: Eero Vabamägi

Kaks murekohta

Eesti meediakoolitajate liidu juhatause esimehe Kadri Uguri sõnul vajavad emakeeleõpetajad lähiaastatel palju tuge, et nende jaoks võõras valdkonnas õpetamisega rahuldaval tasemel seda turvaline õpetada, ja vähendab visuaalse, audiovisuaalse ja uue meedia spetsiifika osakaalu kursuses. Sel viisil liigub õpetaja

küll oma pädevuse piirides, aga tänapäevases meediast ei pruugi õpilased kuigi head pilti saada,” rääkis Ugur.

„Teine ähvardav kari ongi see, et õpetaja pingutab riikliku õppekava nõuetele täies mahus vastamiseks kogu jõust ja peab ikkagi oma pädevuse piire ületama. Sel juhul jõuavad õpilasteni poolikud, seostamata ja läbimõttelised õppematerjalid,” lisas ta.

Meie karude juured võivad ulatuda Aasiasse

Geenuuring näitas, et nii Eesti kui ka näiteks Kamtšatka karude geenid on väga sarnased.

Ulvar Käärt
ulvar.kaart@epl.ee

Hiljuti Tartu ülikoolis edukalt doktoritöö kaitsnud Marju Keis on molekulaarbioloog Urmas Saarma juhendamisel pruunkarude emaliini geene uurides üritanud välja selgitada, kust täpsemalt on meie mesikäppade esivanemad pärast viimast jääaega siia jõudnud.

Esimese põhjaliku omataolise uuringu käigus analüüsiti ühtekokku 95 Eesti, Soome ja Venemaa Euroopa-osast pärit karu geene. Selle tulemusel jõudis Keis järeldusele, et tõenäoliselt ei elanud tänaste Põhja-Euraasia karude eelkäijad mitte ainult Kesk-Euroopas Karpaatia mäestikualal, vaid ka kuskil seni täpsemalt teadma-

ta kohas Aasiast. „See kõik on siiski veel väga hüpoteetiline. See on aga fakt, et kõik Põhja-Euraasia uuritud piirkonna karud on DNA põhjal väga sarnased,” märkis Keis oma uurinut tutvustades.

Niisiis jõudsid teadlased sisuliselt tõdemuseni, et jääaja taandudes hakkas karude arvukus kasvama ning nad levisid kiiresti, ilma et ükski geograafiline tõke oleks neid takistada suutnud, oma pelgupaikadest üle kogu Euraasia mandri põhjaosa. Tänu kunagistele

Viimaste hinnangute järgi elab Eestis kuni 700 karu, enim Jõgeva- ja Virumaal.

maismaasildadele on sarnaste geenidega karud isegi Põhja-Ameerikas ning Jaapaniski.

Keis tunnistab, et see oli omajagu üllatav, kui selgus, et Põhja-Euraasia karud on geneetiliselt üksteisega väga sarnased, sest vahemaa Eestis ja Kamtšatkal elavate karude

vahel on ju tohtu. Ühtlasi lisas ta kohe, et sarnase emaliini geneetilise muustriga on ka näiteks lendoravad, rästikud ja suur-kirjurähnid.

8500 aastat tagasi

Muu hulgas tuli Loode-Euraasia pruunkaru populatsiooni detailse analüüsi käigus välja, et selle piirkonna karuotid on liigisiselt jagunenud viide geneetiliselt sarnasemasse gruppi. Seejuures moodustab valdav enamik Eesti karusid omaette grupi, mis tekkis jääajajärgsel perioodil umbes 8500 aastat tagasi.

Keis osutas, et kuna tema töö tulemused on tõstnud põnevaid oletusi, on tal plaanis seda jätkata. „Praeguste tulemuste põhjal on veel vara öelda, kus võis karude leviku alp punkt olla. Tahame veel täiendavalt uurida Karpaatidest, Kaukaasiast ning Aasiast pärit karude geeniproove.”

Võimalusele, et üks karude iidne levikutee võis alguse saada Aasiast, viitavad Keisi sõnul ka teiste liikidega tehtud analoogsed uuringud. ●

Uuring selgitas, et Eesti karupoeg Päntu on oma geenide poolest väga sarnane Põhja-Euraasia karudega. Võimalik, et tema esivanemad elasid Aasiast.

Foto: Rauno Volmar

Mesikäppadel läheb hästi

Marju Keisi uurimistöe tulemuste alusel on võimalik edaspidi Põhja-Euraasia karude kaitset ja majandamist paremini tagada. Keis selgitas, et õnneks läheb selle piirkonna karudel praegu hästi: populatsioonid on heas seisus ning isoleerimata. „Aga kui kuskil peaks midagi juhtuma ning karud kaduma või nende arvukus madalale langema, siis teades, millistes piirkondades ja milliste geenidega karud elavad, on meil võimalik sinna mujalt taasasustada võimalikult sarnasemasse gruppi kuuluvaid isendeid,” lisas ta.

Pruunkaru eelistab elupaigana suuri metsi, kus leidub nii mahalangenud puid kui ka rabalaike. Eestis on pruunkaru levinud üle kogu mandriosa, kõige rohkem leidub neid Jõgevamaal ja Virumaal. Viimaste hinnangute järgi elab meie metsades kuni 700 karu.

Start-up'i edu tagavad hea lugu ja visioon

Kristo Käärmann
TransferWise'i CEO

Ettevõttest teeb start-up'i kiire kasv. Aga edukas äri mees peab teadma, kuidas sellist kasvu saavutada ja hoida.

Eelmisel nädalal kirjutas oma blogis meie väikesest revolutsioonist legendaarne Inglise ettevõtja ja miljardär sir Richard Branson ning sautsus meist ka oma kolmele miljoni lugejale Twitteris.

Lisaks sellele, et krutskimees Branson on meedia lemmiklaps, on tal ka anglosaksi äringkondades fanaatiline järglaskond. Miks rääkis paljuna kuulsus just meist, aga mitte mõnest teisest ette-

Igal endast lugupidaval revolutsioonäriil on visioon ja lugu, mis teda määrab.

võtmisest? Paraku on paljud, eriti traditsioonilised ärid üsna igavad. Neil puudub oma lugu ning oma eesmärk, mis küündiks kaugemale soovist natuke raha teenida. Start-up'id on aga teinud 100% panuse innovatsioonile. Nad usuvad, et tulevikus näeb maailm välja teistsugune ja on loodetavasti ehitatud nende loodud uutele tehnoloogiatele.

Pangad koorisid

Igal endast lugupidaval revolutsioonäriil peab olema visioon ja lugu, mis teda määrab. TransferWise'i lugu on näiteks korralikest inimestest, kes ei leppinud sellega, et pangad nende valuutamaksetelt poolsalaja rasvase koori koorisid. Skype'i lugu oli lastelastest, kes saavad nüüd tasuta arvutis oma vanavanematega rääkida.

Kui oled loonud uuendusliku toote, millel on mõjuvad põhused, miks inimesed peaksid seda kasutada tahma, siis kuidas ikkagi oma sõnum massideni tuua? Kuidas jutt levima panna? Loomulikult ei juhtu see iseenesest. Vanasti liikus informatsioon vaid tele, raadio ja ajalehtede vahendusel. Kui sind polnud teles, siis sind polnud olemas. Täna liigub kogu vajalik informatsioon Twitteris ja

Facebookis. Kui sinu revolutsioonilisest tootest seal ei räägita, siis ei ole sa piisavalt huvitav.

Ka meie näeme, et meie teenuse kohta ilmunud lood BBC-s, Telegraphis ja Financial Timesis on töötnud hästi meie teenuse usaldusväärsuse tõstmiseks laiemas üldsuses. Uusi kasutajaid on sealtnaud tulnud väga vähe, kui võrrelda sotsiaalmeediast, foorumitest ja blogidest tulnud klientide hulga.

100 külastajat sekundis

Meie üks esimesi suuremaid pressialaseid saavutusi oli üle poole lehekülje pikk artikkel Saksa suurimas lehes Frankfurter Allgemeinen. Sel päeval saime oma veebisaidile Saksaamaalt 100 külastajat. Aga kui mõni meie blogipostitustest on jõudnud Hacker Newsi (tehnoloogiaudiste veebilehekülge – toim), tuleb meil teenindada umbes 100 külastajat sekundis.

Tänapäeval räägivad inimesed palju rohkem kui vanasti. Nad räägivad internetis otse teiste inimestega, toimetamata, vahetult. Kas su ettevõtte lugu on selline, mida su kasutajad tahaksid oma sõpradele rääkida?

Kui start-up'il on järgijad ja selle keskne missioon on paika loksunud, siis tasub mõelda, mida ägedat võiks veel teha, et kasutajad ja arvamusiidrid sellest räägiks.

Tasub luua tooteid ja kampaaniaid, mis inimestele korda lähevad ja millest tahetakse oma sõpradele rääkida ning koju emale kirjutada. Kui sa teed kampaania, mis on tõeliselt tähendusrikas, on valmis sellele oma öla ja nime alla panema Bransonid ja Zennströmid (Skype'i kaasasutaja – toim), keda teatakse juba varemalt ägedate asjadega seostada. ●

Eesti Päevalehes ilmub artiklisaari TransferWise'ist, kus Eesti ühe hoogsama start-up'i looja räägib sellest moodsast ettevõtlusvormist.

Varem samal teemal:

„Start-up'iks teeb noore ettevõtte ülikiire kasv“ 28.03

Küsimused ettevõtjale

- Mis on su missioon? Kuidas see inimestele korda läheb?
- Kes on sinu kasutajate jaoks arvamusiidrid? Kas nemad juba kasutavad su toodet?
- Kas su kampaanias on sisu? Või on see lihtsalt reklaam?

Lähinädalail algab suur loodusmaalikonkurss

Kui äsja lõppes menukas aasta loodusfoto võistlus, siis lähinädalail kuulutab Eesti looduskaitse selts ühes kunstnike liiduga välja loodusmaalide konkursi.

Koostöös kirjanike liiduga selgitatakse uuel konkursil välja ka parimad loo-

duseemalised kirjutised ja luuletused.

Ürituse üks eestvedaja Jaan Riis ütles, et maalikonkursi töödets kavatakse septembri keskpaigas Pärnu uue kunsti muuseumis avada suur ülevaatenäitus. „Eesti kunstielus on loodusteema praegu veidi tagaplaanil. Konkursi tulemusel võib see uuesti särada lüüa,“ ütles Riis. „Eesmärk on, et konkurss annaks kaasaegse pildi looduskunstist.“

Tema sõnul ei oodata konkursile üksnes klassikalisi maastiku- või loomamaale, vaid kõikvõimalikke teoseid, mis esindavad tänapäevast suhteliselt vabameelset, kuid siiski esteetilisuse poole püüdlevat kunsti.

Kaks raamatut

Loodusmaalide ja looduskirjanduse võistluse töödets peaks aasta lõpus ilmuma kaks raamatut: ühte oleksid koon-

datud maalikonkursi paremad palad ja teise kirjutised.

Konkursiga tähistatakse ka 30 aasta möödumist Tallinna deklaratsiooni vastuvõtmisest.

Nimelt võttis rahvusvaheline looduse ja loodusressursside kaitse liit 1983. aastal Tallinnas vastu deklaratsiooni, millega kutsuti üles loodusharidust eri kunstialade kaasatõmbamisega emotsionaalsemaks muutma.

Sellest alates hakkasid Eestisse jõudma maailmatasemel loodusfotonäitused ning toimuma menukas looduskunsti ja -kirjanduse konkursid.

Nüüd üritatakse sellele vahepeal varjusurmas olnud traditsioonile uuesti hing sisse puhuda. ● **Ulvar Käär**

AKTSIONÄRIDE KORRALISE ÜLDKOOSOLEKU KOKKUKUTSUMISE TEADE

Nordecon AS (registrikood 10099962, aadress Pärnu mnt 158/1, 11317 Tallinn) juhatus kutsub kokku aktsionäride korralise üldkoosoleku **24. mail 2013 algusega kell 10.00 Radisson Blu Hotel Olümpia konverentsisaalis Beta (Liivalaia 33, 10118 Tallinn).**

Üldkoosolekul hääleõiguslike aktsionäride nimekirja fikseeritakse 17. mail 2013 kell 23.59.

Üldkoosolekust osavõtjate registreerimine algab kell 09.00 ja lõpeb 10.00 koosoleku toimumise kohas.

Registreerimisel palume:

- füüsilisest isikust aktsionäri esitada isikut tõendava dokumendina pass või isikutunnistus, esindajal lisaks kehtiv kirjalik volikirj;
- juriidilisest isikust aktsionäri esindajal esitada kehtiv väljavõte vastavast registrist, kus isik on registreeritud ja millest tuleneb esindaja õigus aktsionäri esindada (seadusjärgne volitus) ning esindaja pass või isikutunnistus või muu isikut tõendav fotoga dokument. Juhul kui tegemist ei ole seadusjärgse esindajaga, tuleb lisaks esitada kehtiv kirjalik volikirj.

Aktsionär võib enne üldkoosoleku toimumist teavitada Nordecon AS-i esindaja määramisest või esindajale antud volituse tagasiõitmisest, saates vastavasisulise digitaalalkirjastatud teate e-posti aadressile nordecon@nordecon.com või toimetades kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis teate tööpäeviti ajavahemikus 10.00-16.00 aadressile Pärnu mnt 158/1, 11317 Tallinn hiljemalt üldkoosoleku toimumise päeva eelseks tööpäevaks 23. maiks 2013 kell 16.00.

Vastavalt Nordecon AS-i nõukogu 25. aprilli 2013 otsusele on korralise üldkoosoleku päevakord järgmine:

1. 2012 majandusaasta aruande kinnitamine ja kasumi jaotamine;
2. Audiitori valimine 2013 majandusaastaks ning audiitori tasustamise korra määramine;
3. Nõukogu liikme valimine.

Nordecon AS-i nõukogu teeb aktsionäridele järgmised ettepanekud:

Päevakorrapunkt 1.

2012 majandusaasta aruande kinnitamine ja kasumi jaotamine

1.1. Kinnitada Nordecon AS-i 2012 majandusaasta aruanne;

1.2. Jaotada Nordecon AS-i kasum järgmiselt:

Seltsi 2012 majandusaasta puhaskasum on 1 477 000 eurot. Eelmiste perioodide jaotamata kasum on kokku 4 563 000 eurot. Mitte maksta 2012 majandusaasta puhaskasumi ja eelmiste perioodide jaotamata kasumi arvelt dividende ja mitte teha eraldi reservkapitali.

Päevakorrapunkt 2.

Audiitori valimine 2013 majandusaastaks ning audiitori tasustamise korra määramine

Audiitorühing KPMG Baltics OÜ on 2012 majandusaastal osutanud Nordecon AS-ile auditeerimisteenuseid KPMG Baltics OÜ ja Nordecon AS-i vahel 2012 sõlmitud lepingu alusel. Nõukogu hinnangul on KPMG Baltics OÜ osutanud auditeerimisteenuseid kooskõlas eelnimetatud lepinguga ning nõukogul ei ole pretensioone auditeerimisteenuste kvaliteedi osas.

Juhatus on kevadel 2011 viinud läbi konkursi audiitorühingu määramiseks Seltsile järgmiseks 3-aastaseks perioodiks (majandusaastad 2011-2013) ning valinud esitatud pakkumiste hulgast välja audiitorühingu KPMG Baltics OÜ kui parima hinna ja kvaliteedi suhtega pakkuja. Audiitor on kinnitanud vastavalt Hea Ühingujuhtimise Tavale, et

tal puuduvad tööalased, majanduslikud või muud seosed, mis ohustaks tema sõltumatust teenuse osutamisel.

2.1. Valida 2013 majandusaasta Seltsi audiitoriks audiitorühing KPMG Baltics OÜ ning maksta audiitorile tasu vastavalt audiitoriga sõlmivale lepingule.

Päevakorrapunkt 3. Nõukogu liikme valimine

Nõukogu liikme Andri Höbemägi volitused Nordecon AS-i nõukogu liikmena lõpevad 13.05.2013, mis on enne 2013 korralise üldkoosoleku toimumist. Nõukogu esimees teeb ettepaneku valida Andri Höbemägi Nordecon AS-i nõukogu liikmeks uueks põhikirjaga ette nähtud ametiajaks. Nõukogu liikme tasu suurus on määratud Nordecon AS-i 28.05.2012 toimunud aktsionäride korralise üldkoosoleku poolt ning seda ei muudeta.

3.1. Valida Andri Höbemägi uueks põhikirjajärgseks ametiajaks Nordecon AS-i nõukogu liikmeks. Nõukogu liikme volitused algavad käesoleva otsuse vastuvõtmisest ja lõppevad 24.05.2018.

Nordecon AS-i 2012 majandusaasta aruandega ning sõltumatu vandeaudiitori aruandega on võimalik tutvuda NASDAQ OMX Tallinna Börsi kodulehel www.nasdaqomxbaltic.com.

Kõigi Nordecon AS-i korralise üldkoosolekuga seotud dokumentidega, sealhulgas otsuste eelnõudega ja aktsionäride poolt esitatud põhjendustega päevakorrapunktide kohta koos vastavate otsuste eelnõudega, 2012 majandusaasta aruande, sõltumatu vandeaudiitori aruande ja kasumi jaotamise ettepaneku ning nõukogu poolt majandusaasta aruande kohta koostatud kirjaliku aruandega, ning muude seaduse kohaselt avalikustamisele kuuluvate andmete ning päevakorraga seotud muu olulise teabega (sh andmetega nõukogu liikme kandidaadi kohta) on võimalik alates 26. aprillist 2013 tutvuda Nordecon AS-i kodulehel aadressil www.nordecon.com. Küsimusi korralise üldkoosoleku või selle päevakorrapunktide kohta saab esitada e-posti aadressil nordecon@nordecon.com. Küsimused, vastused, aktsionäride ettepanekud päevakorras olevate teemade kohta ja üldkoosoleku protokoll avalikustatakse Nordecon AS-i koduleheküljel www.nordecon.com.

Aktsionäriil on õigus üldkoosolekul saada juhatuselt teavet Nordecon AS-i tegevuse kohta. Juhul kui Nordecon AS-i juhatus keeldub teabe andmisest, võib aktsionär nõuda, et üldkoosolek otsustaks tema nõudmise õiguspärasuse üle või esitada kahe nädala jooksul hagita menetluses kohtule avalduse juhataise kohustamiseks teavet andma.

Aktsionärid, kelle aktsiatega on esindatud vähemalt 1/20 Nordecon AS-i aktsiakapitalist, võivad esitada aktsiaseltsile iga päevakorrapunkti kohta otsuse eelnõu hiljemalt 3 päeva enne üldkoosoleku toimumist, s.o kuni 21. maini 2013, esitades selle kirjalikult aadressil: Nordecon AS, Pärnu mnt 158/1, 11317 Tallinn.

Aktsionärid, kelle aktsiatega on esindatud vähemalt 1/20 Nordecon AS-i aktsiakapitalist, võivad nõuda täiendavate küsimuste võtmist üldkoosoleku päevakorda, kui vastav nõue on esitatud kirjalikult hiljemalt 15 päeva enne üldkoosoleku toimumist, s.o kuni 9. maini 2013, aadressil: Nordecon AS, Pärnu mnt 158/1, 11317 Tallinn.

Lisainfo: +372 615 4400, nordecon@nordecon.com

HOLLANDI KUNINGANNA LAHKUB TROONILT

75-aastane kuninganna Beatrix (pildil paremal) astub täna pärast 33-aastast valitsusaega tagasi. Seetõttu saab 46-aastasest kroonprintsist Willem-Alexanderist (vasakul) kõige noorem

monarh Euroopas, kus kuninglike kõrguste keskmine vanus on 71 aastat. Hollandit on üle saja aasta valitsenud kuningannad, kuningas oli viimati võimul 1890. aastal. **EPL**

PRAHAS TOIMUS TÕENÄOLISELT GAASIPLAHVATUS

Tšehhis Praha ajaloolises kesklinnas toimus eile võimas plahvatus, milles sai vigastada umbes 40 inimest. Lähematest majadest evakueeriti üle paarisaja inimese, ütles Praha politsei

esindaja Tšehhi televisioonile. Tema sõnul toimus rahvusteatri lähedal endises kortermajas, mida viimasel ajal on kasutatud büroona, tõenäoliselt gaasilekest tingitud plahvatus. **EPL**

Fotod: AP/Scampix; Reuters/Scampix

Äge vastasseis: Saksamaa keskpang eesotsas president Jens Weidmanniga (paremal) kaebas Euroopa Keskpanga (pildil juht Mario Draghi) möödunud aasta lõpus Saksa põhiseaduskohtusse.

Kohus arutab tõsist keskpankade tüli

Sakslased on maru-vihased: keskpanga asi pole euroala päästa, lasku hädalised allavett.

Raimo Poom
raimo.poom@epl.ee

Eelmise aasta teises pooles astuti euroalas mitu sammu, mille tulemusena on võlakriisi võrgus sipelnud riikide kõige suuremad tulekahjud kustutatud. Üks meede oli alalise Euroopa stabiilsusmehhanismi (ESM) asutamine, mille üle Eestiski suur arutelu peeti.

Teine turge rahustanud algatus oli mäletatavasti Euroopa Keskpanga (EKP) uue presidendini Mario Draghi avaldus,

Sellised süüdistused jahmatsid euroala finantssektorit päris tõsiselt.

milles ta lubas teha kõik pangast oleneva euroala koos hoidmiseks. Selle eesmärgi saavutamiseks kinnitas EKP mullu uue meetme: otsuste ostutehingute programmi (Outright Monetary Transactions – OMT).

OMT-ga võttis keskpang endale kohustuse osta vajaduse korral turgudel piiramatus koguses võlakriisiga hätta sattunud euroala riigi lühemaid võlakirju. Tingimuseks seati see, et ESM on riigile abi andnud ja kehtestanud selle saamiseks vajalikud tingimused.

Juba siis andis sealsamas Frankfurdis asuva Saksamaa keskpanga ehk Bundesban-

ki juht Jens Weidmann teada, et pole Draghi ettepanekul loodud programmiga rahul. Möödunud aasta lõpus kaevati EKP otsus ka Saksamaa põhiseaduskohtusse.

Saksamaa keskpang, millel on euroalas kõige suurem kaal, süüdistab Draghi juhitud EKP-d peaaegu surmapattudes:

1 heidab EKP-le ette oma mandaadi hülgamist, milleks pole iga hinnaga euroala koos hoidmine, vaid hinnastabiilsuse ehk väikse inflatsioonimäära saavutamine; **2** süüdistab EKP-d Euroopa aluslepingute rikkimises, mis ei luba hädas olevaid riike keskpanga rahaga turgutada;

3 usub, et EKP-l pole võimalik kontrollida ega sundida riike etteantud

tingimusi ellu viima, ja väidab, et võlakirjade intresside maha surumine annab hoopis vastupidise efekti: reforme ei viidagi ellu, sest nii saab edasi laenata.

Riikide endi asi

Bundesbanki juht Weidmann on korduvalt väljendanud seisukohta, et võlahädaga tegelemine on eelkõige riikide endi asi. Kuid see, et EKP vastu on lastud käiku niivõrd põhimõttelised süüdistused, jahmats euroala finantssektorit päris tõsiselt.

Saksa põhiseaduskohtule saadetud vastuses lükkas EKP kõik Bundesbanki väited tagasi. Nende arvates vastab OMT nii Euroopa Keskpanga mandaadile kui ka lepingutele. Samuti on euroala kaitsmine osa hinna- ja rahapoliitika stabiilsuse tagamisest. **•**

Ees seisab keeruline valik

Karlsruhes asuv Saksamaa põhiseaduskohtus on selle vaidlusega mitut pidi plindris. Sealsed kohtunikud on Euroopa päästemehhanisme korduvalt arutanud ja alati neid toetanud ühe konkreetse tingimusega: hädalisriike võib abistada ajutiselt, kuid kõik abifondid peavad olema rangelt piiratud ega tohi tekitada maksumaksjale määramatat kohustusi.

Sedasi lubati Saksa valitsusel osaleda nii ESM-is kui ka selle eelkäijas, Euroopa finantsstabiilsuse fondis EFSF-is. Ent Bundesbank on kaevanud EKP programmi peale, mis on ametlikult kuulutatud „limiitideta“ olevaks.

Kohtul seisab nüüd ees keeruline valik: kui nõutaks piiri kehtestamist, muudaks see oluliselt EKP lubadust euroala mis tahes tingimustel koos hoida. Kui aga OMT heaks kiidetakse, läheks kohus vastuollu omaenda eelmiste otsustega.

Kohtuvaidlused on juba kavandatud 11. ja 12. juuniks. Kuid eksperdid usuvad, et asja äärmise delikaatsuse tõttu ei avalda kohus otsust kindlasti enne Saksamaa üldvalimisi, mis on septembri lõpus. Kohtunikud võivad ebameeldivas asjas otsuse üldse tegemata jätta ning suunata vaidluse ja vastutuse hoopis Euroopa Kohtusse.

Kasinus tuleb kasuks

Uuringust selgub, et majanduskriisi ajal vähenevad diabeediga seotud surmajuhtumid.

Kaivo Kopli
kaivo.kopli@epl.ee

Majanduslanguse ajal, kui inimestel tuleb püksirihma pingutada ning ilmselt ka vähem süüa ja rohkem jala käia, võivad nad kaalus alla võtta ja elada kokkuvõttes varasemast tervislikumalt, selgus ajakirjas British Medical Journal avaldatud uuringust.

See ei puudutanud küll britte ega konkreetselt praegust kriisiaega, kuid sellegipoolest arvavad teadlased, et nende järeldused peavad paika ka praegu ja arenenud maade elanike puhul. Nimelt kasutati uuringus 1990. aastate alguse Kuuba andmeid, kus pärast Nõukogude Liidu kokkuvõtmist üle intensiivsemale käsitööle,” selgitas professor Manuel Franco, kes juhtis rahvusvahelist teadlasterühma. „Me tuvasime, et suhteliselt terves

Majanduskriisi? Kuuba inimesed on terved ja rõõmsad.

Foto: Reuters/Scampix

1991–1995 vähenes oluliselt mootortranspordi kasutamine ning nii tööstus- kui ka põllumajandussektoris mindi üle intensiivsemale käsitööle,” selgitas professor Manuel Franco, kes juhtis rahvusvahelist teadlasterühma. „Me tuvasime, et suhteliselt terves

elanikkonnas jäi nelja- kuni viiekilogrammise keskmise kaalu kaotuse puhul diabeediga seotud surmajuhtumid poole ja südameveresoonkonna haigustesse suremist kolmandiku võrra vähemaks.”

Kolme kümnendi andmed

Teadlastel olid kasutada 1980.–2010. aasta andmed kehakaalu muutuste, diabeedi, südame ja veresoonkonna haiguste, vähi ja surmade kohta.

Selgus, et 1996. aastal ehk viis aastat pärast kaalulangu- se aja algust, mis langes kokku kohaliku kriisi algusega, vähenes järsult diabeediga seotud surmajuhtude arv. Madalseis püsis kuus aastat, mille jooksul energiatarbimine suurenes ja keheline aktiivsus vähenes. Südamehaigusi jäi vähemaks 1980. aastatest kuni 1996. aastani, järgnes järsk vähenemine ja seejärel vähenemine katkes, kui oli alanud kehakaalu suurenemise aeg.

Teadlaste sõnul näitavad tulemused selgelt, et ülekaalulisuse vähendamisel on elanikkonna tervisele oluline mõju. **•**

Kevadine kingitus Sinu parimale sõbrale.

Hooliva koeraomaniku käsiraamatud nüüd soodsa hinnaga

14,99

TRB oü

Raamatud müügil raamatupoodides üle Eesti!

Telli Eesti Päevaleht ja võida kodusisustust Sotkast!

Peaauhinnaks **3000 €** eest kaupa omal valikul.
Lisaks loosime **20 x 100 €** eest kinkekaarte.

Telli ja registreeru:
epl.ee/kodu

Esimene loosimine
juba 6. mail.

Kodupakett sisaldab:

- Eesti Päevaleht E–R
- Uus laupäevaleht LP
- Eesti Päevaleht ja LP digilehena

Eesti Päevaleht

Lisainfo: klienditugi@lehed.ee või 680 4444

SOTKA

SUVEMÖÖBLI SUPERPAKKUMISED SOTKA.EE

a

ARVAMUS

KORSTNAPÜHKIJA ISELOOM

Korstnapühkija peab olema rahuliku meelega. Kõrvalt vaadates võiks korstnapühkija olla isegi uimasevõitu, pika toimega, võibolla ka natuke sotu. Siis ta ei tuula ringi. Kirbu püüdmine juu-

res maksab kiirus, aga tuha ja tahmaga toimetades pole mõtet ringi tuuseldada.

KORSTNAPÜHKIJA MADIS MÄE (MEIE MAA)

ENERGEETIKARINDEL MUUTUSTETA

Edgar Savisaar istub nagu kult rukkis. Aga võib vaid ette kujutada seda kisa, „kui meie rahvuslikku uhkust hakatakse laiiali tassima“. See on džinn, mida keegi ei taha pudelist välja lasta.

MART SOIDRO (SIRP)

NAISE KAPITAL

Sooliste stereotüüpide õgvemine ei kaota bioloogilisi erinevusi, vaid ainult kammitsevad mõttestruktuure.

RAILI MARLING (DELFI)

MIS SIIS, kui korteri eest saab kõigest 20 000 eurot?

Suremiseks on aega kolm aastat ja kuu

Tuuli Jõesaar

ajakirjanik

Sotsiaalminister Taavi Rõivas ütles intervjuus Eesti Päevalehele, et eaka hooldekodu arved võiks tasuda tema korteri müümisest või väljüürimisest. Paraku on ministri pakutud lahendus enamikus Eesti piirkondades samavõrd kasutu kui küüniline.

Minu ema on juba eakas. Ta tervis on üsna kehv. Mina olen ta ainus laps ja kui emaga midagi juhtub, on minu ja ainult minu vastutada, et ta elaks inimväärset elu. Riik vaatab lihtsalt pealt, kuigi mu ema on maksnud makse kogu oma üle 40 aasta kestnud tööelu. Kui mu emaga midagi juhtub, nii et ta peaks jääma hooldatavaks, on selge, et ajakirjanikupalga eest ma talle hooldekodukohta võimaldada ei suuda. Töölt koju jääda, et teda hooldada? Sellisel juhul peaksime ilmselt mõlemad nälga surema, sest omastehooldajate sissetulek on kõigest paarkümmend eurot.

Aga kui talitada ministri soovitus järgi? Kui võtta keskmine hooldekodu kuutasu ehk 700 eurot, lahutada sellest ema pension ehk 300 eurot, saab tulemuseks, et juurde tuleb igas kuus leida 400 eurot.

Minu emal on korter Harjumaal, Tallinnast umbes poolesaja kilomeetri kaugusel. Tema paneelmajas asuva kahetoalise korteri eest saab parimal juhul 20 000 eurot, kiire müügi korral (ja sul on kiire, kui eaka tervis halveneb ja ta hooldekodukohta vajab!) vahest maksimaalselt 15 000 eurot. Kui võtta sellest summast iga kuu 400 eurot, tähendab see, et stopper läheb käima ja mu emal on suremiseks aega kolm aastat ja üks kuu. Sest pärast seda on korterimüügist saadud rahapott tühi.

Kui aga püüda mu ema korterit välja üürida? Ma ei tea, ma ei leidnud kinnisvaraportaalist isegi võrdlusi, kui palju üüri võiks küsida vanas kolhoosis-asulas asuva keskmises korras oleva korteri eest. Naaberarvulais jäävad need summad 50 ja 100 euro vahele. Heal juhul saaks ehk 150 eurot ja siis oleksin ma tõesti juba omadega mäel, hooldekodutasust veel puudu olevad 250 eurot suudaksin ehk kuidagi kokku kraapida.

Seega on minu ema veel heas seisus, Tallinna lähedus annab tema kinnisvarale natuke väärtust juurde. Aga mida

Korteri müük paneb käima taimeri, kui palju aega on jäänud suremiseks.

peavad tegema kõik need eakad, kelle korterid asuvad ääremaadel, seal, kus vallavanemad annavad kortereid ühe euro eest ära ja kus terved majad tühjaks jäävad? Nemad saavad oma korteri eest osta endale suremiseks aega aasta, võib-olla ainult pool.

Kodu kaotus murrab vaimu

On veel emotsionaalne külg. Soovitus eaka kodu maha müüa või välja üürida on ehtreformierakondlikult hingetu.

Eakad, kes peavad hooldekodusse minema, pole sugugi

alati nõrgamõistuslikud. Kui alla on andnud ainult keha ja vaim on selge, võib oma kodu mahamüümine ollagi see, mis vaimu murrab. On psühholoogiliselt äärmiselt ränk öelda eakale, et voodikoha eest peab ta loovutama oma kodu.

Kodu müük hooldekodu arve katteks ei tohiks olla riiklik poliitika. See võiks olla lisameede, kui patsiendi lähedased soovivad oma eakale luksuslikumat vanaduspõlve. Reformierakond on igati soosinud kodude päriseks ostmist. Kas tagamõttega, et pangaorjuse järel tuleb see kodu taas maha müüa, et maksta riigile hoolekande eest?

Hooldekodu vajava inimese kodu väljaüürimine on märksa inimlikum ja mõistlikum lähenemine, aga paraku – kui palju on meie järjest tühjenevates maapiirkondades üürida soovijaid? Ja isegi kui neid leidub, siis üürirahast saadava pisku eest hooldekodukohta kinni ei maksa. Nii jääbki üle ainult müük, kui õnnestub ostja leida. Müük võib olla vajalik ja rahaliselt igati mõistlik. Aga sellel on oma mõju. See võib olla põhjus, miks hooldekodudes näeb apaatselt lebavaid ja tui-malt seinu põrnitsevaid eakaid. Neilt on võetud kodu. Tagasi- teed ei ole. Korteri müügi- ga läheb käima taimer, kui palju aega on suremiseks. ●

Katkendeid sotsiaalminister Taavi Rõivase intervjuust eilses Eesti Päevalehes

●● Meil on omastehoolduses suured plaanid. Tahame, et kõik kohalikud omavalitsused pakuksid eakatele koduseid teenuseid. Mõnel on vaja seda, et hooldaja käiks paar korda päevas seitsmel päeval nädalas, mõne inimese juures on vaja pidevalt kohal olla, mõnele eakale oleks lahenduseks päevahoid. Kõik teenused ei saa olla päris tasuta.

●● Eesti positiivne erinevus on, et ühiskonnas on hästi palju kinnisvaraomanikke. See on ressurss, mida saame arvestada. Kui rääkida hooldekodudest, siis see teenus on kõige kallim Tallinna ümbruses. Tallinna kandis elavate inimeste kinnisvara on ka üldiselt väär-

tuslikum. Ma ei räägi müügist, ka väljarentimisest võiks saada mitusada eurot. Kui järeltulijad soovivad vara pärida, võib ju rentida. Ka müük ei tohiks olla välistatud. Pigem jäägu pärandus saamata kui eakas inimene hooldamata.

●● Ma ei ütle, et kinnisvara rentimine või müük on ainus lahendus, millele riik nüüd saja- protsendiliselt panustab. Pigem on see vabatahtlik lisavõimalus ja lahendus osale peredele. Ouline on, et enne seda, kui eakas inimene vajab ööpäevaringset abi, tuleb panustada kodu hooldamise kvaliteeti ja kättesaadavusse. Oleme EL-i eelarveperioodis selleks varunud mitukümmend miljonit.

VASTUKAJA eilsele Eesti Päevalehe juhtkirjale riigieksamitest

Möödik ei tohi saada mõõdetavast tähtsamaks

Ain Tõnisson

haridus- ja teadusministeeriumi välishindamise osakonna juhataja

Riigieksamite praegune seis on näide sellest, kuidas heas usus tehtud otsused kuhjades sillutavad raja halvaks tulemuseks. Möödik või kontrollimehhanism on muutunud olulisemaks sellest, mida mõõdetakse.

Eksam ja selle sooritamine on lükanud pjedestaalilt tegelikud pädevused, mida noor omandama peaks, ning saanud rohkem õppekavaks kui õppekava ise. Nähtavasti see on üks põhjus, miks levib müüt, et riigieksam mõõdab protsendiliselt õppekava omandamist – isegi eilse Eesti Päevalehe juhtkirja („Ühest kraavist teise kraavi“, EPL 29.4) põhines samal väärtusarvamusel.

Segadust võimendab 100-punktiline skaala. Ulatuks see näiteks 512 punktini, ei tuleks kellelgi pähe see automaatselt protsendiskaalaga siduda ning seeläbi teha assotsiatsioon õppekava omandamise osakaaluga. Eksami eesmärk on eelkõige anda iga- ühele võrreldavat infot oma

soorituse kohta, laiemalt ka koolide ja aastate lõikes.

Milleks riigieksamid?

Esimesed riigieksamid tehti 17 aastat tagasi. Nende loomise eesmärk oli anda koolidele, õppuritele ja riigile ühtne alus, mille järgi võrrelda õpetamise ja õppimise tulemuslikkust eri koolides. Teiseks vähendas eksam abiturientide koormust, sest lubas tulemusi kasutada ülikooli astumisel. Kõik praegu plaanitavad muudatused jäätavad selle alles. Ajaloo udusse on jäänud kolmas, kuid tollal ehk isegi olulisem eesmärk, tänu millele saavutasime oma üldhariduse ja lõputunnistuse tunnustamise Euroopas.

Üldharidus pole pelgalt mõnepäevane eksamiperiood, vaid kestab 12 aastat.

2001. aastal viidi osa õpetajate survele sisse 20-punktiline lävend. Nimelt peljati, et õpilased tulevad eksamile mütsiga lööma. Täna näeme, et kartus oli suure osas asjatu, sest ühe punkti saajate hulk jäi üldiselt alla 1%.

Kuid selle hirmu pealt tehti ilma uuringute ning analüüsitud väga põhimõtteline otsus: mõõdikust sai sanktsioonimehhanism. Selle otsuse tulemusena arutleti viis aastat tagasi uute seadusemuudatuste üle ning kirjutati seadusesse

50-punktiline lävend. Tookord toetasid seda peamiselt õpilased ja eestvedajaks oli riigikogu kultuurikomisjon. Praegu-seks on õpilased oma tollas- test seisukohtadest taganenud.

Kuid just eelmise põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse arutelul hakati riigieksamite tiibu kärpima, sest õppekava tegelikud eesmärgid olid muutunud üha teisejärgulisemaks. Usutavasti on kõik nõus sellega, et üldharidus pole pelgalt mõnepäevane eksamiperiood, vaid kestab 12 aastat.

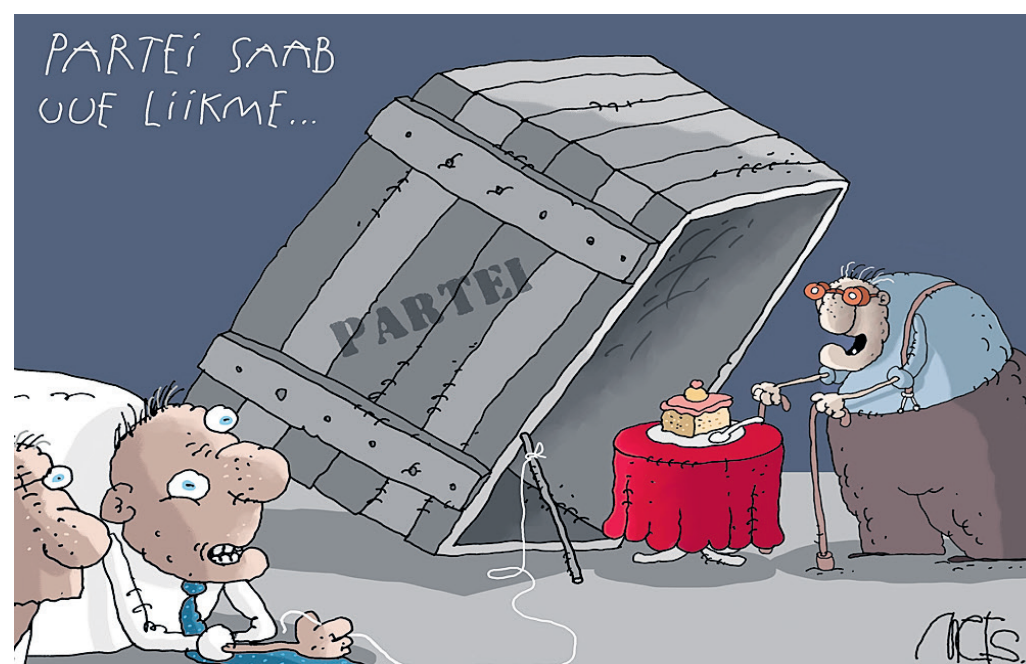
Võrreldav väljavõte

Kui riigieksamite eesmärk on teha võrreldav väljavõte hetkeolukorrast Eesti gümnaasiumides, siis mõõdiku muutmine sanktsioneerivaks vahendiks ehk 50-punktilise lävendi rakendamine moonutanuks selle süsteemi kasutuks. Suur osa infot oleks võrreldamatu ning raskesti tõlgendatav.

Kaotaksid ülikoolid, kellele muutuks keeruliseks riigieksamite kasutamine vastuvõtul, riik, kes ei saa enam võrreldavat infot, õpetajad, keda umbusaldataks veelgi rohkem, ja õpilased, kelle stress süsteemi segasuse tõttu vaid suureneks.

Kõrgushüppel ei tohi saada tähtsamaks tegelikest õpiesmärkidest, mõõdiku õppimise asemel peaks omandama haridust. ●

HILLAR METSA METSIK MAAILM

VASTUTUSTUNDETU HOLLANDE

Pole midagi vastutustundetum kui süüdistada Angela Merkeli ja Saksamaa Euroopa-poliitikat meie maad vaevavate kasvavate probleemide pärast.

Kui Euroopa surm on see,

mida Prantsuse Sotsialistlik Partei, valitsus ja François Hollande tahavad, siis laskem neil samas vaimus jätkata.

LE FIGARO

BRÄNDI LOOMINE

Olles ise siga, ei saa sa kuulutada, et oled kägu. Inimesed tulevad kägu kogema ja leiavad eest sea ning ei usu sind enam. Kui oled siga, siis saad kuulutada näiteks, et oled Eesti parim siga. Ja nüüd

inimesed tulles kohale saavad tõdeda, et tõepoolest oledki siga, ja sellest kokku kujunebki kujutus, et oled siga ja võib-olla ka Eesti parim. TÜ TURUNDUSDOTSENT ANDRES KUUSIK (LIIDRITE LOOD)

R-HOOLDUSEST 14 AASTAT HILJEM

Lähemate kuude jooksul [kevadest 1999] kirjutan R-Hooldusest veel mõne loo, kuid seminaride korraldamisest laekunud tuludest ei kuule ma sõnagi. See jutt tekib reformierakondlaste

suhu alles 14 aasta hiljem. Kirjeldusi seminaridest, kus Märt Rask pidevalt esinemas käis, kuulen praegu esimest korda.

KRISTI MALMBERG (ARIPÄEV)

LAPSED armastavad oma vanemaid. Mida muuta eakate hoolduses, et hooldamiskohustus ei viiks armastavat last võõrandumiseni?

Vanainimene pole laps

Kai Saks

geriaater

nimeste väärtushinnangud ja kombes on eri aegadel ja eri ühiskondades muutunud, siiski arvatakse, et põhilised emotsioonid on püsinud sarnastena. Hoolimine oma lähedastest tundub olevat üks sellistest. Ka siis, kui lapsed elavad vanematest kaugel, jääb hooliv side enamasti püsima. Kust siis tekib ühiskond, kus puudub „suur praktiline vajadus vanadest inimestest hoolimise järele”, nagu kirjutas 24. aprilli Eesti Päevalehes Villu Zirnask?

Hoolimine ja hooldamine

on sarnased sõnad, tähenduselt ometi nii erinevad. Hoolimine on hea tunne sellele, kes hoolib, niisamuti sellele, kellest hoolitakse. Hooldamine võib tekitada helli ja tänulikke tundeid, kuid ka hirmu ja vastumeelsust mõlemale osapoolle. Pole midagi loomupärasemat kui hoolimine oma lähedastest – sellest ei saa ära väsida. Oma armsa hooldamine on karmim teema. Kui puudu jääb kõigest – oskustest, ajast, jõust ja rahast –, siis kaob lõpuks ka hoolimine, hooldaja ei saa enam iseen-dagagi hakkama.

Biooloogilised masinad

Eesti perepoliitika valitseb teatud paradoks: kui perekonnaseadus paneb perele kohustuse oma abivajajaid aidata, siis hõlmab see pereliikmeid kaks põlvkonda üles ja alla, ehk vanavanematest kuni lapselasteni. Eesti perepoliitika ametlikult sõnastatud eesmärkidesse aga vanavanemad enam ei mahu, siin kuuluvad perre vaid vanemad ja lapsed.

Huvitavad on ka perepoliitika märksõnad – ametliku perepoliitika põhiküsimus on, kuidas tagada ühiskonna füüsiline taastootmine, säilitades samal ajal kõrge tööhõive. Tubli inimene on see, kes saab palju lapsi ja teeb kõvasti tööd. Ehk inimene kui bioloogiline masin.

Ühiskond, kus inimene kaotab töölt lahkudes väärtuse, toodab hirmu vananemise ees.

Pole midagi loomupärasemat kui hoolimine oma lähedastest – sellest ei saa väsida.

Vanas eas enam lapsi ei saada, ka füüsiline töövõime väheneb. Bioloogilise masinana on eakad kasutud. Ometi on meile antud võime elada 100-aastaseks ja vanemaks. Ehk on inimestel vaja ka traditsioone säilitada ja hoolivust taastoo-

ta? Seda suudavad kõige paremini eakad inimesed. Küllap see eristab inimühiskonda loomariigist, sest muidu piirduks inimese eluiga 50–60 aastaga.

Ühiskonna hoolivust näitab kõige paremini see, kuidas hooldatakse raskelt haigeid ja vanu inimesi. Kõigist teistest hoolimine on sellest alati eespool. Ühiskond, kelle jaoks kaotab inimene väärtuse, kui ta lahkub töölt, toodab hirmu vananemise ees. Meie enda vanemad ja vanavanemad jäävad ikka armsaks, kuid kusagil on „need teised” – „ühiskonnale koormaks olevad vanurid”, kellest oleks „parem lahki saada”. Nii nagu tulevikus meist endist.

Mida tuleks muuta eakate hoolduses Eestis? Kõige tähtsam on hakata eakaid kohtlema iseseisvate täiskasvanud inimestena igas mõttes, ka rahalises. Kui eakas vajab hooldust, mida tema pere talle pakkuda ei suuda, siis hooldusteenuste eest tasumisel peab omaosalus sõltuma

inimese enese sissetulekust või üldisest varalisest seisust, laste (ja lastelaste) varaline seis ei puutu asjasse. Nii on see paljudes EL-i riikides. See muutus aitaks eakatel säilitada iseseisvust ja eneseväarikust ning vähendaks pereliikmete hoolduskormust.

Kust selleks raha saada? Aeg on kriitiliselt üle vaadata pikaajalisele hooldusele/õendusabile eraldatava raha osakaal riigi eelarvest Kui Eestis eraldati 2010. aastal selleks 0,23% SKT-st, siis Soomes 2,20%, Saksamaal 0,98% ja Hispaanias 0,62%.

Paljudes riikides toimib analoogselt ravikindlustusega ka hoolduskindlustus, mis on päris kenasti vastu võetud. Kui laps või pereliige saab kodus olemise asemel tööl käia, laekub tema arvelt maksuraha. Ka olemasoleva raha sihipärasemast jaotamisest võib tekkida pisike reserv – õige tee-

nus õigel ajal, mitte võimalikult kallis teenus igaks juhuks.

Lepime kokku miinimumi

Hooldusabi vajajate võrdseks kohtlemiseks peaksime kokku leppima minimaalse määra, mille ulatuses osutatakse abivajajale hooldusteenuseid ka siis, kui tal nende teenuste eest ise pole võimalik täies mahus tasuda. Need on teenused, milleta inimene toime ei tule. Olmetingimuste valik ja lisateenused mugavuse suurendamiseks on teine teema, see võiks jääda omafinantseerimisele.

Eesti tüüpiline koduhooldus aitab hakkama saada neil, kellel on probleeme väljaskäimisega või kodu koristamisega või kes vajavad näiteks haavandite hooldamist. Inimesele, kes vajab abi mitu korda päevas, seda üldiselt ei võimaldata. Koduhoolduse kättesaadavus on piirkonniti väga erinev.

Valik – eakaid ümmardada või vanurid hüljata – on meie teha. See on valik, mis me teeme iseene se jaoks. ●

Tee talgupäeval töödega algust ja taotle toetust 5. maiks!

TEEME EESTI KORDA!

» Võta sõbrad kampa ja osale "Teeme ära!" talgutel 4. mail. Kui talgupäeval tekib lisamõtteid, mis vajaksid tingimata suuremat äratagemist, siis esita need konkursile.

» Maaleht ja Nordea Pank toetavad kuni kolme parimat ideed kokku 5000 euroga.

» Loe Maalehte, et olla kursis teiste ideedega ja kodumaal toimuvaga.

Toetuseks 5000 €!

Koos loome
uusi võimalusi

Kampaanias osalemiseks täida hiljemalt 5. maiks ankeet, mille leiad aadressilt www.maaleht.ee/eestikorda. Kahe nädala jooksul pärast kampaania lõppemist valib Maaleht ja Nordea Panga esindajatest koosnev žürii 5-7 finalisti, keda ideedega lähemalt tutvumiseks ka külastatakse. Võitjad selguvad 31. maiks 2013.

Maalehte tellimine telefonil 680 4444 või e-postil klienditugi@lehed.ee.

BALTI AINUS METALLURGIATEHAS OOTAB KOSILAST

Maailma üks suurimaid terasekauplejaid Stemcor ilmutas huvi suurtes raskustes vaevleva Läti metallitöötaja Liepājas Metallurgsi vastu. Läti peaminister Valdis Dombrovskis (pildil) arutas

eelmisel reedel Baltimaade ainukese metallurgiatehase päästmise plaane Stemcori suuraktsionäri Ralph Oppenheimeriga. Liepāja tehasega on Stemcor koostööd teinud juba 17 aastat. **EPL**

SADAKOND PANKROTIOHUS ETTEVÖTET

93

ettevõtet said sel aastal maksu- ja tolliametilt pankrotihoiatuse, kohtusse on esitatud avaldused kuue äriühingu pankroti väljakuulutamiseks. Ameti tulude osakonna juhataja Triin Raaperi sõnul on amet erilise tähelepanu alla võtnud korduvalt võlas olnud äriühingute mahajätjad. **Delfi**

Turbalade segab hipodroomi kolimist

Strateegiline turbalade takistab arendusele jalgu jääva hipodroomi Saku valda üleviimist.

Andres Reimer
andres.reimer@epl.ee

Jaan Manitski firma Alfa Property teeb ettevalmistusi, et hakata juba 2015. aastal hipodroomile maju ehitama. Kuid ettevõtja peab enne tõendama, et Nõukogude ajal strateegiliste varude nimistusse kantud Saku valla turbalade pole enam nii tähtis. „Just praegu on käsil hipodroomi uue asukoha keskkonnamõtjude hindamine ja turbalademe staatuse muutmiseks on käsil geoloogiline uuring,” ütles Alfa Property juhatause liige Jaanus Mikk. Selleks, et Tallinna kinnisvaraarendajatele ühes ihaldusväärsemas nurgas koppa maasse lüüa, tuleb ajalooline hobuste võiduajamiste ja kihlvedude sõlmimise väljak mujale kolida.

Ehitatakse hoonete kaup

Tõenäoliselt võib Saku vald, kus uue meelelahutusasutuse saabumist elevusega oodatakse, anda hipodroomile ehitusloa juba aasta pärast. Pärast ehitusloa saamist kulub uue hipodroomi ehitamiseks ligi aasta ja seejärel lükatakse

Turbalademe geoloogilisest uuringust sõltub, kas Leena saab tulevikus Chao-nimelise hobusega hipodroomi asemel Saku vallas ratsutamas käia. Foto: Priit Simson

senise võiduajamise koha rajatiseid maatas. „Hakkame suure tõenäosusega ehitama üksikute hoonete kaup,” selgitas Mikk. „Praegu peame läbirääkimisi arendajate-ehitajatega, kelleks on Eestis tegutsevad väliskapitaliga ehitustevõtjad. Pärast hipodroomi küsimuse lahendamist saame edasi minna investorite otsimisega.”

Manitski kavandatud elamute ja ärihoonete ehitus sai rohelise tule mullu juulis, kui kohus võttis projektilt varem seatud piirangud. Tallinna lin-

naga hipodroomi planeeringu seaduslikkuse pärast kohut käinud Telliskivi selts lõpetas projekti vastu võitlemise, sest ei soovinud kohtulahingutes kaotajaks jääda.

Manitski arendab hipodroomiga seotud kinnisvaraprojekte käsikäes pankrotistunud Kreenholmi tekstiilitööstuse endise omaniku Mats Gabriellsoniga, kes on avalikult lubanud, et muudab hobuste elu Saku vallas palju paremaks, kui on praegusel hipodroomil. ●

KOMMENTAAR

Turbalade pole hipodroomile takistuseks

Kuno Rooba
Saku vallavanem

Meie poolt paistab hipodroomi kolimine Saku valda lihtne: pooli oleva detailplaneeringu käigus on vaja läbi teha keskkonnanõu programm, mis näitab, kuhu täpselt ja kuidas saab selle objekti rajada. Valla üldplaneering ja samuti üldine arusaam ei näe ette meie vallas hipodroomile kavandatava ala kohal turba tootmise

väljavaadet. Ka üldplaneeringu tegemise käigus ei kerkinud selliseid ettepanekuid. Sellepärast on hipodroomi tulekule üldine positiivne foon. Loomulikult soovivad kohalikud inimesed kaasa rääkida. Nad soovivad vastuseid oma küsimustele, ennekõike selle kohta, kuidas hipodroom nende igapäevaelu mõjutama hakkab.

Foto: erakogu

Suli müüs nutitelefoni pähe puuklotse

Klotstelefon. Nimelt müüb ühe kasutaja sõnul Raplamaal, Kehtnas tegutsev noormees nutitelefoni Samsung Galaxy pähe puuklotse, kilekotte ja marlit sisaldavat pakendit. „Kehtnas tegutseb pettur, kes müüb klotse uues pakendis telefonide asemel. Kui

raha käes, paneb jooksu,” kirjeldas üks ohver oma Facebooki leheküljel.

Pettasaanu sõnul oli müüja hiljuti ka oma Facebooki lehel kuulutanud, et „idioote tulebki petta!”. Ärihai ise ei soovinud selle teema kohta kommentaare jagada. **Delfi**

Rahvusvahelised pangaülekanDED on **saja miljardi dollari äri.**

TransferWise on eestlaste loodud teenus, mis selle äri õiglaseks õonestab. Ja me kasvame nagu plahvatus. Nii, et püromaania, Java, iOS ja Androidi geeniused, klienditoe ninjad ning DevOps boratid: **tulge sealt ära, kus teie talent turvaliselt hallitab. Meil on hulga parem.**

transferwise.com/jobs

Lõpuks ometi. Finantsteenused inimestele, mitte pankadele.

 TransferWise

Väiketalunikud ühinesid pakkumaks Eesti tooteid

Suvel-sügisel on MTÜ turustatav köögivilj, marjad ja muu toodang 80% ulatuses kodumaine.

Kristiina Viiron
kristiina.viiron@epl.ee

Eesti väiketalunikud löid hiljuti mittetulundusühingu Eesti Väiketootjate Assotsiatsioon, et ühiselt pealinna turgudel eestimaist talutoodangut müüa.

Homme avataval Pirita turul korraldabki MTÜ tänavu kauplemist, lisaks on neil letid ka Lasnamäe, Mustamäe ja Nõmme turul.

MTÜ asutaja ja juhatuse liikme Ingrid Rikka sõnul on kauba juures kindlasti ära toodud ka talu nimi, kust toode pärit on, mitte üksnes info, et tegu on eestimaiste toodanguga.

Hetkel on liitunud 15 tootjat, kelle kaupa MTÜ juba turustab või turustama hakkab. Rikka sõnul on huvilisi palju ning on loota, et read täienevad.

„Paljud väiketalunikud on kurnunud, et neil pole oma toodangut kuskil müüa, sest turule nad ei pääse ning peavad seetõttu kauba vahendajatele odavalt ära andma,“ märgib

Esimesena tänavuaastasest saagist jõuavad MTÜ kaudu müügile Intsu talu tomatid, näitab Eesti Väiketootjate Assotsiatsiooni juhatuse liige Ingrid Rikka. Foto: Kristiina Viiron

Rikka. „Turgudel tegutsevad peamiselt edasimüüjad, kaup ostetakse hulgi kokku ja enne kui see müüki jõuab, on tal mitu vahendajat – kokkuostja sõidab talusid mööda ringi, ostab kauba kokku, paneb hinda juurde ja müüb selle siis letimüüjale, kes paneb kaubale omakorda hinda juurde. Tootja saab madala hinna, aga ostja peab maksma kallist hinda.“

Paljudel väiketootjail ei maksaagi turule üritada, sest nende kaubamaht on liiga väike, et seda tasuks näiteks Lõuna-Eestist pealinna müüma tulla.

„MTÜ-ga koostööd teha – saadame näiteks kaubiku Lõuna-Eesti taludesse kaubale järge, anname müügileti ja müüja,“ selgitab Rikka.

Siiski ka import

Rikka nendib, et päris 100% ei õnnestu MTÜ-l kodumaist kaupa pakkuda, sest meil ei ole kõike aasta läbi saada. Näiteks maasikad, kurgid, redised jms saavad lõuna pool varem valmis ning see toob ostjad turule. „Et säilitada konkurentsi teiste turgudega, on Pirita turul müügil ka importkaupa,

aga selle päritolu on täpselt kontrollitud,“ kinnitab Rikka.

Selle aasta esimese saagina jõuavad MTÜ kaudu müüki Põlvamaal Intsu talus kasvatatud lihatomatid. Taluperemees Voldemar Kameniku sõnul loodab ta, et ühing hoolitseb selle eest, et välismaist köögivilja ei müüdaks kodumaise pähe. „Oleme aastate jooksul turgudel küll ja küll näinud, et välismaist kaupa pakutakse kui eestimaist. Kui sildil seisab, et kaup on Eestist, siis peab see nii ka olema, rõhutada Kamenik. ●

MTÜ Eesti Väiketootjate Assotsiatsiooniga liitunud talud ja toodang:

- Intsu talu Põlvamaal kasvatab tomatit. Ei kasuta keemilisi taimekaitsevahendeid ja nende tomat on Eesti esimene, mis müügile jõuab.
- Hiie talu Tartumaal kasvatab mahemustikaid.
- Matsi talu pakub Rõngu metsadelt ja niidult pärinevat mett.
- Karli talu Rõngus kasvatab varajast kartulit.
- Kraavi talu Valgemaal kasvatab maasikaid.
- Kaskema talu Märjamaal kasvatab maheköögivilja ja maasikaid.
- Kokku on ühingu praegu 15 tootjat.

CVKESKUS

Riito Ehituse OÜ võtab konkursi korras tööle

projektijuhi / ehitusjuhi

Ettevõtte info:

Riito Ehituse Aktsiaselts tegutseb ehituse ja kinnivaraarenduse valdkonnas neljandat aastat. Oleme ehitustöödel peatöövõtjaks ja projektijuhiks, teeme ehitustöid ka oma jõududega. Firma 2012. aasta käive oli ligi 13 miljonit eurot, aktsiakapital on 225 tuhat eurot. Ettevõttes töötab üle 100 inimese. Pakume oma teenuseid kinnivaraarendajatele ja erainvestoritele, täidame riigi ja kohalike omavalitsuste tellimusi, valmistume teostama oma kinnisvaraprojekte. Ettevõtte kuulub Luksemburgi äriühingule Baltic Construction Group.

Töö kirjeldus:

Pakume tööd ehitusprojektide juhtimisel uusehitustel, renoveeritavatel ja rekonstrueeritavatel objektidel, kus ehitusjuhil tuleb tagada tööde kvaliteet ja tähtaegne valmimine, valida alltöövõtjad ja korraldada nende koostööd, suhelda tellija ja omanikujärelevalve esindajatega.

Nõudmised kandidaadile:

Kutsume oma kollektiivi hea organiseerimisvõime ja kõrge pingetaluvusega ehitusalase kõrgharidusega või seda omandavaid ehitusjuhte, kes on valmis meeskonnatöös, on kohusetundlikud ja lojaalsed. Kasuks tuleb varasem ehitustööde juhtimise kogemus.

Ettevõtte pakub:

Pakume arendavat ja vastutusrikast tööd noores sõbralikus kollektiivis, konkurentsivõimelist palka ning soodsaid võimalusi enesetäiendamiseks ja puhkamiseks.

Kuulutus aegub:

14.05.2013
Kontaktisik: Toomas Tromp
Address: Koidu 27 10136 Tallinn
E-post: toomas.tromp@riito.ee

www.cvkeskus.ee/304574

FISKARS®

Fiskars on üks maailma juhtivaid tarbekaupade tootjaid kodu-, aia- ja vabaajakaupade valdkondades. Fiskars Grupp omab tugevat hea mainega rahvusvaheliste kaubamärkide portfelli s.h. FISKARS, IITTALA, HACKMAN, GERBER jm. Asutamisaasta 1649 teeb Fiskarsist Soome vanima järjepidevalt tegutsenud ettevõtte. Täna on Fiskars Grupp kaasaegne ja innovatiivne ettevõtte, mille aktsiad on kaubeldavad NASDAQ OMX Helsinki börsil. Firma käive on pidevalt kasvanud ulatudes 2012.a. 748 miljoni euroni, ettevõtte pakub tööd ligikaudu 4100 inimesele rohkem kui 20 riigis. Arendamiseks edasi meie müügitegevust Eestis oleme nüüd otsimas teenuselepingu alusel

Eesti müügijuhti

Soovime sõlmida konsultatsioonilepingu sinu kui eraettevõtjaga, kes töötaks eksklusiivselt Fiskars Grupi heaks. Esindad Fiskarsi tooteid ja edendad müüki koostöös edasimüüjate ja võtmeklientidega kahes olulises suunas: kodukaubad (Fiskars, Hackman, Iittala) ja aiatööriistad (Fiskars). Viid läbi kampaaniaid, tutvustad ja tood müüki uusi tooteid, planeerid müügi- ja turundustegevusi, analüüsid ja raporteerid Soomes asuvasse peakontoris nii müügilemuse kui turu trende. Sinu töö koosneb põhiliselt neljast rollist: müük ja müügi juhtimine, võtmeklientide haldus, turundustegevused ja väikese müügimeeskonna juhtimine.

Eduka kandidaadina on sul müügi või võtmekliendihalduse kogemus jaekaubanduskettidega, eelistatavalt tarbekaupade, FMCG, aia- või ehituskaupade valdkonnast. Oled hea läbirääkija, kes suudab iseseisvalt töötada, valdad hästi eesti ja inglise keelt ja enamlevinud tarbetarkvara (Word, Excel, Powerpoint). Oled usaldusväärne partner, kes on saavutanud edu müügitegevuses ja tunneb marketingi põhimõtteid.

Pakume võimalust töötada tuntud brändidega, iseseisvust oma aja planeerimisel, mitmekesist tööd, nii müügi- kui ka võtmeklientidega, väljakutseid kui juhtimiskogemust, paljusid kontakte, rahvusvahelist töökogemust, koolitust ja head sissetulekut.

Palun saada oma CV ja vabas vormis avaldus hiljemalt 13. maiks k.a. e-posti aadressil tallinn.ee@mercuriurval.com. Küsimuste tekkimisel palun helista 667 1520 Mercuri Urvali konsultandile Indrek Pajumaale või vaata www.fiskars.com. Kandideerijate avaldusi käsitleme konfidentsiaalselt.

Mercuri Urval

PRISTIS

Seoses ettevõtte tegevuse laiendamisega otsib Pristis oma Tallinna ja Tartu meeskonda

ELEKTRI VALDKONNA PROJEKTJUHTI,

kelle ülesanne on juhtida ja planeerida elektritöid oma piirkonnas,

AUTOMAATIKA VALDKONNA PROJEKTJUHTI,

kelle ülesanne on juhtida ja planeerida automaatikatöid oma piirkonnas,

NÕRKVOOLU VALDKONNA PROJEKTJUHTI,

kelle ülesanne on juhtida ja planeerida nõrkvoolutöid oma piirkonnas.

Meeskonda on oodatud kandidaadid, kellel on

- kogemus ja tunnus oma valdkonna (elekter, automaatika, nõrkvool) ekspertina
- valdkonna eriharidus, elektri puhul tuleb kasuks pädevustunnistus (A või B)
- projektijuhtimise oskus ja kogemus
- eelarvestamise ja projektide kvaliteedi hindamise oskused
- kliendisuhetuse kogemus nõustavas rollis
- eesti ja inglise keele oskus, lisaks vene keele oskus suhtlustasemel.

Pristis pakub meeskonnaga liitujale

- võimalust kasvada ja areneda koos valdkonnaga ainulaadseks kogu hoone tehnosüsteemide paigaldajaks ja hooldajaks Baltimaades
- iseseisvust ja otsustusvabadust oma valdkonnas
- hea töö eest väärilist tasu.

Pristis on hoonete tehnoloogiate spetsialist Eestis, Lätis ja Leedus. Ettevõtte loodi 1993. aastal Tartus ning tegutseb üle kogu Eesti. 2001. aastal laienes Pristis Lätti ja Leetu. Pristise 2012. aasta käive oli 10 miljonit eurot, firma annab tööd rohkem kui sajale inimesele. Lisainfo: www.pristis.ee

Kui Sulle on olulised säästlikud ja hästi toimivad hoonete tehnosüsteemide lahendused, oled oodatud kandideerima.

Küsimustele vastab Maria Veltmann telefonil 618 1571, CVd ootame 6. maiks 2013 aadressile maria.veltmann@tripod.ee koos viitega Sind huvitavale ametikohale.

HINDAMISKESKUS TRIPOD
www.tripod.ee
Lõotsa 2b, 11415 Tallinn
Tel 618 1570
tripod@tripod.ee

k
KULTUUR

GREEN DAY SOOJENDAJA

USA rokkansambli Green Day 25. juuni Tallinna-kontserdi erikülaline on Kanada ansambel Billy Talent. Bänd sai tuntuks 2003. aastal avaldatud plaadiga „Billy Talent”. EPL

TANTSUPREEMIA

Pühapäeval anti kahele Eesti rahvusballeri tantsijale üle ERGO tantsupreemiad. Naistantsija auhinna sai solist Olga Rjabikova, meestantsija preemia pälvis Bruno Micchiardi. EPL

PUSSY RIOT

Vene kohus lükkas tagasi ansambli Pussy Riot liikme Nadežda Tokolonnikova ennetähtaegse vabastamise palve, väites, et ta oleval rikkunud vangla sisekorraeeskirja. RIA Novosti

DMITRI BÖKOV TALLINNAS

2. mail kell 19 toimub Vene kultuurikeskuses Vene kirjaniku ja teisitimõtleva Dmitri Bökovi loominguline õhtu „Poet. Kirjanik. Kodanik”. Üritus on vene keeles. EPL

Liina Triškina: loon materjali sohval laisalt unistajatele

Mati Palm laulis Šaljapini pidustustel

Venemaal tähistati legendaarse bassilaulja Fjodor Šaljapini 140. sünniaastapäeva. Eestit esindas seal kultuurkapitali helikunsti sihtkapitali elutööpreemia laureaati Mati Palm, kes on pidustustel osalenud juba alates Šaljapini 100. sünniaastapäevast 1973. aastal.

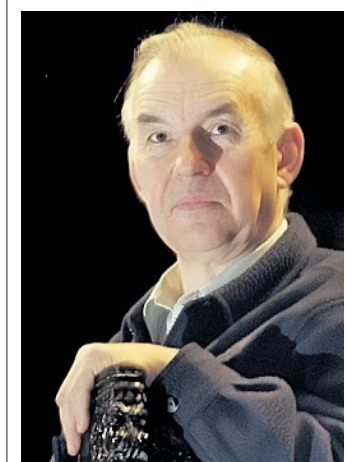
Mati Palmi esinemine Šaljapini juubelile pühendatud „bassilauljate paraadil” Moskva konservatooriumi suures saalis ja Peterburi Filharmoonia saalis võeti väga soojalt vastu. „Kui kedagi omalt poolt esile tõsta, siis ehk Dmitri Agejevit Ukrainast ja Metropolitan Opera ja La Scala solisti Deniss Sedovi,” ütles Palm ja esitab siis mulle vastuküsimuse: „Kas te teate, et legendaarne Šaljapin on ka Eestis esinenud?” „Kontserdid toimusid 1920. aasta oktoobris,” jätkab ta. „Šaljapini soolokontserte Estonia kontserdisaalis kajastatud kõik Eesti ajalehed.”

Meelitati tagasi

Varsti pärast Eestis esinemist emigreerus Šaljapin. Aastaid hiljem, juba oma kuulsuse tipul, püüdsid Nõukogude ametnikud teda tagasi meelitada, aga Šaljapin keeldus. Nii sai temast *persona non grata* ja sõduritel lasti tema heliplaadid puruks trampida. Šaljapinist hakati uuesti rääkima alles pärast laulja surma (1938).

„Mul on kodus tööline uunikum – Šaljapini autogrammiga foto,” räägib Palm. „Selle kinkis mulle Buenos Airese Teatro Colóni orkestri kontsertmeisteri Eduardo Acedo eestlannast abikaasa, viuldaja Lemmi-Reet Vilms, kes mängis samas orkestris. 1991. a laulsin seal Wagneri ooperis „Lohengrin” neljal korral kuningas Heinrichi.”

Sirje Vihma-Normet

Mati Palm

Foto: Priit Simson

Intervjuu

Andres Laasik
toimetaja

Liina Triškinal ja Riho Västrikul sai valmis Antarktika uurimisjaamast rääkiv dokumentaalfilm „Tulekahju paine”.

Liina Triškina pendeldab oma filmitöös stsenaristi, monteerija ja lavastaja ametite vahel. „Miks peab tõmbama piiri, kus lõpeb üks ja algab teine autorsus,” ütles tänaseks juba kümme aastat filmi teinud noor naine, kellel on praegu käsil suurprojekt, esimene täispikk mängufilm, mille stsenariumi ta kirjutab koos auhinnatud Eestivene kirjaniku Andrei Ivanoviga ja mida ta tahab lavastada.

●● **Riho Västriku teeb loodusfilme kaugelest külma maadest. Kas sind tõmbavad samad teemad?**

See koostöö tekkis juhuse tahtel. Sain rohkem kui kümme aastat tagasi Rihoga kokku ja pärast seda olen tema filme kokku pannud.

●● **Kui palju oled nende filmide tegemisel reisinud?**

Ma ei ole kusagil käinud. Olen nende filmide loomisest hall kardinal, kes saab ühel hetkel tohtu hulga ülesvõetud materjali, millest tuleb uus teos teha. Vahel pole stsenariumi, vahel pole ülesvõetud materjal just see, mida üles võtta kavatses. Mina aitan siis sellest filmi teha.

●● **Kas sul on kahju, et sa pole saanud kaameraga kaugele maadele kaasa sõita?**

On. See teeb haiget. Ühe korra olin ma kaasa minemas ja olin endale juba sinja pesu ostnud. Ma ei mäleta täpselt, miks see sõit katki jäi, midagi tuli vahele. Need, kes selliseid filme tegemas käivad, on mehine seltskond.

●● **Mis neid mehi sinna kaugele maadele ajab?**

Riho on kaasaegne maadeavastaja tüüp. Tal on paha olla, kui pole vähemalt korra aastas käinud kusagil kaugele, kus turistid ei käi. Kui ma tegin filmi „Middendorffi jälgedes”, siis mõtlesin palju, mis see on, mis ajab inimesi tundmatutesse kohtadesse, mille kohta pole isegi kaarti, riskides enda ja teiste eluga. Kas see on teadmiste- või kuulsusejahu?

Kui on teema, mis puudutab, ei suuda Liina Triškina ükskõikseks jääda. Puudutagu see siis kas filmi või Kalamaja olukorda.

Fotod: Vallo Kruuser, kaader filmist

Ühed on maadeavastajad, teised kollektorid, kolmandad sohval.

„Tulekahju paine”

Stsenaristid Riho Västriku ja Liina Triškina

Lavastaja Riho Västriku

Monteerija Liina Triškina

Linastus **kinos Artis**, järgmine avalik seanss **7. mail** Pärnu muuseumis

Linastusi on lähiajal veelgi ERR näitab filmi **2013. a jõulupeeroodil**

Ühed on inimesetüübilt maadeavastajad. Teised on kollektorid. Kolmandad unistavad kodus sohval. Mina olen olude sunnil sohvale unistaja. Panen kokku omad filmiseiklused, mida teised sohva peal unistajad vaadata võivad.

●● **Oled sa mängufilmiinimene või dokumentalist?**

Olen kõigesõja.

●● **Kavandad filmiprojekti tööpealkirjaga „Soo”, mille autor on kirjanik Andrei Ivanov. Kuidas sa ta leidsid?**

Lugesin tema novellikogumikku „Minu Taani onuke. Tuhk”. Helistasin kohe Loomingu Raamatukogu toimetusele, kus raamat kirjastati, ja küsisin Ivanovi kontakti. Meil olid põnevad vestlused

integratsioonist ja assimilaatsioonist. Oleme saanud sõpradeks. Olen oma osalise päritolu pärast palju mõelnud siinsete venelaste peale. Tema teostes on geniaalsed seosed ja põhjendused, miks vene kogukond on selline, nagu on. Seal on mõnus eneseiroonia. Stsenarium, mida me koos kirjutame, on iseseisev teos, seal on motive novellist „Tuhk” ja romaanist „Peotäis põrnu”.

●● **Millal film valmib?**

Sügiseks valmib esimene stsenariumivariant. Edasine sõltub juba rahastajatest. „Soo” on dokumentaalsete elementidega animeeritud mängufilm täiskasvanutele. Natuke nagu „Valss Bashiriga”. See peaks sobima Andrei absurdiga.

Film tõelistest meestest

Film „Tulekahju paine” käib dokumentaaltrilleri žanri alla.

Antarktika uurimisjaamas talvitumise ajal tekkinud tulekahjust jutustavas loos on pinges saavutatud mitte kunstiliste ponnistuste, vaid dokumentalistikale omase tõe väljakäimise teel. Pole küsimust, kas Eestimaa mees Vello Park sõidab Peterburi kohtama oma 1982. aasta Antarktikas talvitumise kaaslasti ta sees pitsitava tööklarimise soovi sunnil või on see kõik lavastatud, et filmitegijad ja tulekahjust raamatut kirjutav Jaanus Piirsalu oma materjali kätte saaks. Kohtumised ja jutud on siirad ning mõtetelõng hakkab neil kohtumistel kenasti veerema.

Dokumentalist on kroonik ning tema loodu liigub edasi teistesse lugudesse. „Tulekahju paine” tegijate trumbiks on kaadrid, mille teised Eestimehed on varem Antarktikas üles võtnud. Mõtteselge ja väljatimmitud tasakaaluga pilt Andres Söödilt oma mustvalge poeetikaga annab filmile romantika mõõtme, seletab lahti, miks need hullud mehed läksid sinna, kus kraadiklaasi pügalad poolesajast Celsiuse kraadist allpool.

●● **Oled õppinud filmi mujal. Mis raskusi see tekitab?**

Mu õpingutes pole erilist glamuuri olnud. Siin filmi õppinud inimesed kasvavad enda ümber ringi õpingukaaslastest. Nendega võrreldes olen utsaider. Aga aja jooksul on minugi ümber seltskond kogunenud.

●● **Kas film toob Eestis leiva lauale?**

Ühe korra olen teinud reklaami, aga siis saime nii mina kui ka tellija aru, et see ei ole minu ala. Seni olen filmitööd tehes hakkama saanud. Neil, kes end reklaamimaailmas hästi tunnevad, on vedanud – saavad käsitööoskusi harjutada ja pisut paksema vorstiviilu leiva peale. ●

S
SPORT

NOORTE MAAILMAREKORD

17-aastane jaapanlane Yoshihide Kiryu sai Hiroshimas 100 meetri jooksus kirja aja 10,01 sekundit, mis tähistab hooaja tippmargi ning uut juunioride maailmarekordit. **Delfi**

TÄNAK LÄTTI RALLILE

Lätis peetava Rally Talsi korraldajad teatavad, et nende võistlusel naaseb pikalt pausilt Eesti ralliäss Ott Tänak, kes keerab 18.–19. mail N4 klassis Subaru Impreza rooli. **Delfi**

NURME HEA JOOKS

Tiidrek Nurme osales USA-s Stanfordis toimunud võistlusel 10 000 meetri jooksus ja sai 28.59,88-ga 24. koha. Nurme kerkis oma ajaga Eesti kõigi aegade edetabelis 6. kohale. **ERR**

KÄSIPALLI POOLFINAALID

Käsipalli meistrivõistluste esimestes poolfinaalkohtumistes alistas Põlva Serviti HC Viimsi/Tööriistamarketi 34 : 27 ja Kehra/Daisy oli Viljandi HC-st üle 31 : 25. **ERR**

Salapärased WC-paberi rullid ja déjà vu Raplas

BC Kalev/Cramo alistas poolfinaali teises mängus TYCO Rapla 75 : 73 ja juhüb seeriat 2 : 0.

Pärt Talimaa
part.talimaa@epl.ee

Avakohtumises tiitlikaitsejale võimsa lahingu andnud Rapla meeskond korraldas koduväljakul veelgi võimsama sõu. Kolmandal veerandajal vahepeal juba tosina punktiga juhitud Rapla oleks veidi suurema õnne korral võinud mängu ka enda kasuks kallutada.

Tõeliselt trilleriks kujunenud lõppplahendus tegi Illimar Piik kümme sekundit enne lõppu ühepunktilises kaotusseisus valesöödu ja

pärast Frank Elegari tabavaid vabavisket suutis Kalev/Cramo Raplat nii hästi survestada, et vajalikule kolmepunktilisele nad ei jõudnudki. Raido Ringmetsa tabav kahene oli vaid hädalahenduseks. Lõppseisu vormistas Tanel Soku vabavise.

„Meil kadus agressiivsus ära ja nad karistasid kohe selle eest. Lõpus oli meil kumm tühki ja nad said rohkem toimetada – seda nii tagaliinis kui ka korvi all,” rääkis Rapla tagamängija Rait-Riivo Laane.

Laane ei viska veel püssi põõsasse. „Kolmandas mängus anname endast parima – kaks esimest mängu on näidanud, et Kaleviga on võimalik mängida küll. Teeme kõik, et

Lahtiviske järel lendasid Raplas WC-paberi rullid väljakule ja värvisid platsi valgeks. Õnneks koristati plats kiiresti. Foto: Siim Solman

Korvpalliliiga poolfinaal

TYCO Rapla – BC Kalev/Cramo 73 : 75

Rapla: Raido Ringmets 13, Illimar Piik 12, Andre Pärn 11
Kalev/Cramo: Frank Elegar 22 p + 15 lp, Tanel Soku 20

Visketabavus: 1p-visked: 76,5% – 64,5%, 2p-visked: 49,1% – 45,9%, 3p-visked: 10% – 38,9%. Lauapallid 36 – 39
Seeriat juhüb Kalev/Cramo 2 : 0

seeria Raplasse tagasi tuua,” lisas mängujuht.

Vägev WC-paberi sadu

Ülimalt pineva lõppplahenduse saanud kohtumine Rapla Sadolini spordihoones algas eile juba mängu eel. Uksel andsid korraldajad fännidele tualett-paberirullid ja õpetuse, mida peale hakata. Saladusloor kerkis ettevõtmiselt alles avavile lähenedes, kui poolehoidjad WC-paberi rullid käes püsti tõusid. Kohtunik Aare Halliko lahtiviske järel lendasidki rullid tribüünidelt väljakule ja värvisid platsi valgeks.

Finaalipäasu võib Kalev/Cramo kindlustada juba home, kui seeria kolmas mäng algab Saku suurhallis kell 19.00. ●

Hispaanlaste imet ilmselt loota ei ole

Kommentaari

Martin Reim
jalgpallitreener

On suhteliselt ebatõenäoline, et Barcelona ja Madridi Real pääsevad Meistrite liigas edasi ja mängivad finaalis.

Barcelona kaotas Müncheni Bayernile 0 : 4 ja Madridi Real jäi 1 : 4 alla Dortmundi Borussia. Nüüd on kahtlane, et nad võiksid Meistrite liiga finaali jõuda.

Teades Saksamaa meeskondade organiseeritust ja töökust ning füüsilist jõudu, millega nad on võimelised 90 minutit mängima, on suhteliselt ebatõenäoline, et Hispaania meeskonnad võiksid finaali jõuda.

Kuid kindlasti lähevad nii Real kui ka Barcelona kordukohtumistele võitlema.

Muidugi ei tea, kui suur usk Barcelona mees on, et nad suudaksid 4 : 0 või koguni viie värava võita. Usun, et nad panevad hirsa tempo peale, aga nagu esimeses mängus nägime, oli Bayern pigem see, kes tempot kontrollis.

Bayern on praegu väga hoos ja enesekindel, aga kui suhteliselt alguses tuleb ükskaks väravat, siis võib mingi variant tekkida. Korra ju Barcelona tuli raskest seisust välja [1/16-finaali avamäng kaotati AC Milanile 0 : 2, ent kodus võideti 4 : 0], nüüd on seis aga poole raskem ja vastane ka.

Reali ülesanne on küll „ker-

gem” ja kindlasti on meeskond võimeline üllatama, aga selleks peab Dortmund totaalset hävima ja Realil olema väga palju õnne.

Tulemused olid šokk

Eks sakslaste nii võimas esinemine oli kindlasti üllatuseks. Mõlema mängu tulemused olid ikkagi paras šokk.

Vaadates laiemalt, siis võib-olla ongi Euroopa jalgpallis aeg nüüd Saksa klubide käes.

Selline võimuvahetus ongi hea, sest viimased viis või kuus aastat vurritas ju Barcelona mööda Euroopat ringi ja mängis kõiki üle. Eelmisel aastal hakkas tulema aga aina enam meeskondi, kes suutsid Barcelonat üle mängida. ●

Kirja pannud Pärt Talimaa

Suured avavõidud ja sellele järgnev

- **Hooaeg 2003/2004**
Veerandfinaal
AC Milan – Deportivo La Coruña 4 : 1 ja 0 : 4
- **Hooaeg 2008/2009**
Veerandfinaal
Barcelona – Müncheni Bayern 4 : 0 ja 1 : 1
- **Hooaeg 2010/2011**
Veerandfinaalid
Madridi Real – Tottenham Hotspur 4 : 0 ja 1 : 0
Barcelona – Donetsk Šahtar 5 : 1 ja 1 : 0
- **Hooaeg 2011/2012**
1/16-finaal
AC Milan – Londoni Arsenal 4 : 0 ja 0 : 3

Marek Niit alustas USA-s hooaega tipptulemustega

Telegramm

Aet Süvari
Fayetteville

Eesti esisprinter Marek Niit keskendub sel hooajal peamiselt 200 meetri jooksule ja loodab osaleda ka MM-il.

Ameerikas Arkansase ülikoolis Fayetteville'is õppiv ja treeniv Marek Niit on sel kevadel häid tulemusi näidanud. Mõni nädal tagasi püstitas ta 400 meetri jooksus Euroopa

hooaja tippmargi – tõi küll, Euroopas pole kergejõustiku välihooaeg veel enamikes kohtades alanud. Ka sisehooaja lõpp oli Niidule edukas, kui ülikoolimeeskonna 4 x 400 tiimiga tehti USA siserekord, mis jäi vaid napilt maailma tippmargile alla.

Ka möödunud nädalavahetusel võistles Niit kodulinna kergejõustikuvõistlustel ja nentis rõõmuga, et paar nädalat teda vaevanud hüppeliigese vigastus on taandunud. 400 meetris sai ta ajaga 46,49 viienda koha ning 4 x 100 teameeskonnas esimese. „Päris huvitav võistlus oli,” hindas

Niit ise. „Natuke aega tagasi olin alles vigastatud, aga nüüd juba tegin suhteliselt normaalse jooksu. Tuli hooaja parim aeg, aga ega ma mingit imeaega ei oodanudki.”

Pikk hooaeg

Niidu sõnul keskendub ta sel hooajal ilmselt kõige rohkem 200 meetrile. „Selle hooaja tulemuste pealt tundub see praegu kõige perspektiivikam,” hindas ta. „Baaskiirust väga ei ole, aga tippkiirus on justkui parem,” ütles Niit.

Sel kevadel on Niidul ees ootamas veel neli võistlust. Pärast seda on juunikuus ees

Marek Niit on ülikooli staadionil optimistlik. Hüppeliigese vigastus on taandunud ja sihikul on MM.

Foto: Aet Süvari

ootamas veel Euroopa meeskondlikud meistrivõistlused ning seejärel tuleb Niit suveks Eestisse. Selle aasta põhieesmärkidesse kuulub Niidul üliõpilasmestri võistluste kõrval kindlasti ka suvine kergejõustiku MM Moskvas.

Kuigi õpingutega on tal peaaegu ühel pool ja pärast seda suve ta enam ametlikult ülikooli eest võistelda ei saa, plaanib ta siiski sügisel tagasi USA-sse tulla. ●

Loe pikemat usutlust Eesti Päevalehe laupäevalisast LP.

Täna Delfi Spordis: Kas Madridi Real suudab Meistrite liiga poolfinaalis imet teha?

NFL-i meeskonda kuulub paarsada asjaosalist

Kellest koosneb üks Ameerika jalgpalliklubi? Vaatame Margus Hundi värske klubi Cincinnati Bengalsi näitel, kui suur tiim tegelikult ühist asja ajab. Bengalsis on näiteks ainuüksi 18 treenerit, kes päevast päeva meeskonnaga tegelevad. Mõistagi on suur roll täita ka turundusosakonnal ja juhtkonnal. Kõige selle kõrval kuulub ka meeskonda enam kui poolsada meest.

Treenerid

- 1 peatreener
- 8 ründeliini treenerit
  - ründeliini koordinaator
  - mängujuhtide treener
  - tagaründajate treener
  - püüdjate treener
  - ääreründajate treener
  - peatreeneri abi ründeliini korraldamisel
  - ründeliini töö kvaliteedi kontrollija
  - ründeliini assistent
- 6 kaitseliini treenerit
  - kaitseliini koordinaator
  - kaitseliini treener
  - välisliini kaitsjate treener
  - tagakaitsjate treener
  - tagakaitsjate treeneri assistent
  - kaitseliini töö kvaliteedi kontrollija
- 2 üldfüüsilise ettevalmistuse treenerit
  - üldfüüsilise ettevalmistuse treener
  - üldfüüsilise ettevalmistuse treeneri assistent
- 1 treenerite assistent

Administratsioon

- 1 president
- 5 asepresidenti
- 1 administratsiooni assistent
- 2 ärijuhti
- 1 ärijuhtide assistent
- 1 tehnoloogiadirektor
- 1 turvalisus juht
- 1 büroojuht
- 1 finantsjuht
- 1 kontrollija
- 1 raamatupidaja
- 1 turundusjuht
- 1 müügiosakonna juht
- 11 turundusosakonna töötajat – müügiinimesed ja turunduse väljatöötajad
- 1 piletimüügi juht
- 6 piletimüügi osakonna töötajat
- 1 kaubandusega tegeleva osakonna juht
- 1 poemüüja
- 1 laojuh
- 1 Paul Browni staadioni direktor
- 3 staadioniga tegelevat juhtivat töö-

tajat: kaks mäenedžeri ja ürituste korraldaja

- 1 avalike suhete juht
- 2 avalike suhete osakonna töötajat
- 2 bengals.com-i toimetajat
- 1 mängijate skautimise osakonna juht
- 3 skauti
- 3 skaudikonsultanti
- 1 assistent
- 4 arsti
- 2 varustajat
- 3 videotegijat

Meeskond

- 4 mängujuhti
- 8 püüdjat
- 5 ääreründajat
- 8 tagaründajat
- 11 ründeliini joonemeest
- 11 kaitseliini joonemeest
- 9 keskkaitsjat ja välisliini kaitsjat
- 15 tagakaitsjat
- 4 eritiimi liiget (käest lööja, hoidja, punktilööja, väljalööja)

USA eestlanna: Bengals on Ohios väga populaarne

Cincinnati elav eestlanna Gerli Pommer loodab, et Margus Hunt ei valmis- ta neile pettumust.

Tarmo Paju
tarmo.paju@delfi.ee

„Bengals on populaarne üle terve Ohio. Minu perekonna sõbrad ja sugulased on kõik meeskonna suured fännid. Vähe sellest, et kohe kindlasti jälgitakse kõiki mängijaid, üritatakse neid vaatamas käia koos kellegi juures või pubides. Lisaks on siinkandis väga palju Bengalsi nime, logo või värvidega asju, nagu näiteks pudelihoidjad, arvutiklavatuurid, autode numbrimärgi-ümbrised, koerte sööginõud, lipud, pildid, plakatid. Toetust avaldada ei häbene keegi,” rääkis Cincinnati lapsehoidjana töötav ja kohalikus peres elav Pommer.

„Meie pereisa on kõige suurem Bengalsi fänn üldse. Esimest draft'i vooru vaatasime kodus. Mina sellesse eriti ei süvenenud, kuna ei uskunud, et Hunt kohe ära valitakse. Pubidesse oluks lootusetu pääseda, kuna kõik laud olid täis,” ütles ta. Teisel õhtul oli Gerli pere sõpra-

de juures draft'i vaatamas. Nad ei saanudki kohe aru, et valiti eestlane. „Minu isa ütles Hunti kommenteerides, et andmeid vaadates tundub väärtuslik mängija, kuigi varem temast kuulnud ei olnud.”

Pommer on Cincinnati elanud 2012. aasta augustist ja kavatses sinna jääda vähemalt selle aasta augustini. „Cincinnati linn elukohana on parajalt sobilik Tallinnast tulnud inimesele. Ameeriklaste jaoks on tegemist väikelinnaga, minu jaoks on see aga täpselt paras,” lisas ta. ●

Bengalsite maskott

Eksperiment „Margus” algab juulikuus

Viimaste päevade Cincinnati ajalehed kirjutasid mõistagi Margus Hundi taustast pikki lugusid ning ikka ja jälle küsiti, kas tõesti on nii kiiresti võimalik Ameerika jalgpall selgeks õppida. „Ameerika jalgpall ei ole raketiteadus. Ja mina ei ole rumal,” ütles Margus Hunt kohalikule ajakirjanikule Paul Daughertyle, kelle hinnangul oli vaid neli aastat alaga tegeleval eestlase valik Bengalsi draft'i ajaloo metsikuim otsus.

Samuti ootavad kohalikud fännid põnevusega juulikuud, kui meeskond koguneb ja eksperiment „Margus” peale hakkab.

Kaitseliini treener Jay Hayes võtab olukorda rahulikult. „Me ei avalda Hundile mingit survet – kui ta suudab kiiresti edasi liikuda, on suurepärane, kui mitte, on tal aega – meil on Michael Johnson (praegune parim *defensive end* – toim) olemas, kellele üleöö ei ole asendust vaja,” sõnas Hayes. Treeneri sõnul on Hundi kergetejuhtlase taustast väga palju kasu. Siinkohal ei pea ta silmas mitte vaid füüsilist vormi, vaid ka kettaheitest ja kuulitõukest õpitud tehnikat. „Margus on maailmaklassi sportlane, ta on tark poiss, ta õpib,” rahustas Hayes kõiki kohalikke. ● **Kristi Kirsberg**

ARV

300 000

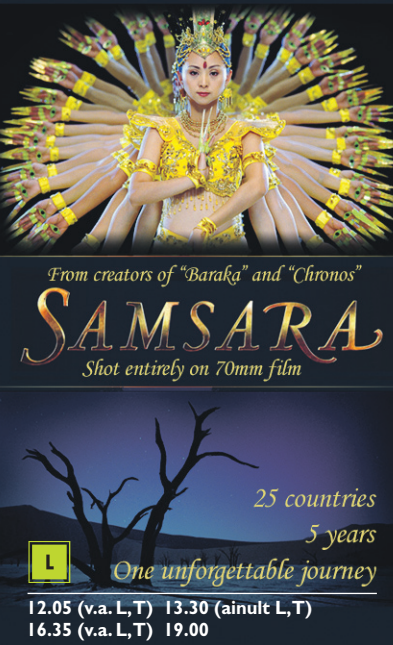

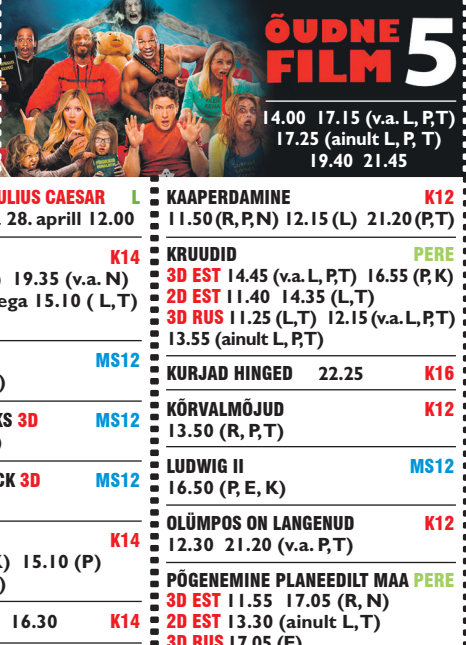
inimest elab Cincinnati linnas, kuhu Margus Hunt nüüd elama kolib. Seega on Ohio osariigi Hamiltoni maakonna linnake elanike arvu poolest väiksem kui Tallinn. Seni teadsid eestlased Cincinnati seal peetava kõrgetasemelise tenniseturniiri tõttu.

Cincinnati asub Ohio jõe ääres ja selle pindala on 206 ruutkilomeetrit. Linn rajati 1788. aastal. Alguses kandis linn nime Losantiville'i nime ja 1790. aastal muudeti Cincinnatiks. Bengalsite kõrval on linnas ka teine jalgpallimeeskond – Reds.

kuulutused.lehed.ee

Nüüd kuulutuste tellimine veelgi lihtsam. Vali rubriik, kirjuta tekst ja tasu – kõik ühest kohast! Reakuulutusi saab anda internetis aadressil kuulutused.lehed.ee, e-postiga anni.koppel@lehed.ee ning kõikides Eesti Posti kontorites üle Eesti. Info telefonil 680 4506.

 <p>RAUDMEES 3 3D-s 12.00 14.10 15.15 16.25 17.20 18.25 19.30 20.30 21.35 A. Le Coq sviit: 15.00 (P) 16.00 (L) 18.00 (v.a. L) 21.00 (v.a. L)</p>	 <p>SAMSARA From creators of "Baraka" and "Chronos" Shot entirely on 70mm film 25 countries 5 years One unforgettable journey 12.05 (v.a. L, T) 13.30 (ainult L, T) 16.35 (v.a. L, T) 19.00</p>	 <p>SAMMY 2 3D EST 11.45 14.05 (v.a. L, P, T) 17.05 (L, T) 17.15 (ainult P)</p>	 <p>NEW YORGI VARJUS 19.15 (v.a. L, T, N)</p>	<p>ÖUDNE FILM 5 14.00 17.15 (v.a. L, P, T) 17.25 (ainult L, P, T) 19.40 21.45</p>	<p>Coca-Cola PLAZA www.forumcinemas.ee mobile.forumcinemas.ee INFO TELEFONILT 1182</p>
<p>MET OPERA LIVE: JULIUS CAESAR L 27. aprill 19.00 ja 28. aprill 12.00</p>		<p>KAAPERDAMINE K12 11.50 (R, P, N) 12.15 (L) 21.20 (P, T)</p>		<p>SUUR JA KÕIKVÕIMAS OZ MS6 2D 14.15 (P, T)</p>	
<p>21 TÄIS! K14 15.10 (v.a. L, P, T) 19.35 (v.a. N) NB! Goblini tõlkega 15.10 (L, T) 21.55 (v.a. L, T)</p>		<p>KRUUDID PERE 3D EST 14.45 (v.a. L, P, T) 16.55 (P, K) 2D EST 11.40 14.35 (L, T) 3D RUS 11.25 (L, T) 12.15 (v.a. L, P, T) 13.55 (ainult L, P, T)</p>		<p>TRANSS K14 16.05 19.20 21.40</p>	
<p>ELAVAD PILDID MS12 16.50 (v.a. P, E, K)</p>		<p>KURJAD HINGED K16 22.25</p>		<p>UNUSTUS MS12 14.05 (v.a. L, T) 15.40 (L, T) 18.45 21.30</p>	
<p>G.I. JOE: KÄTTEMAKS 3D MS12 19.15 (v.a. L, T, N)</p>		<p>KÕRVALMÕJUD K12 13.50 (R, P, T)</p>		<p>VARJATUD KÄTTEMAKS K14 21.50 (v.a. L)</p>	
<p>HIIGLASETAPJA JACK 3D MS12 14.15 (v.a. P, T)</p>		<p>LUDWIG II MS12 16.50 (P, E, K)</p>		<p>VIRU. VABADUSE SAATKOND L 12.10</p>	
<p>HÄDAABIKÕNE K14 11.50 (ainult E, K) 15.10 (P) 17.25 (v.a. L, P, T)</p>		<p>OLÜMPOS ON LANGENUD K12 12.30 21.20 (v.a. P, T)</p>		<p>EELLINASTUSED!</p>	
<p>IDENTITEEDIVARAS 16.30 K14</p>		<p>PÕGENEMINE PLANEEDILT MAA PERE 3D EST 11.55 17.05 (R, N) 2D EST 13.30 (ainult L, T) 3D RUS 17.05 (E) 2D RUS 11.35</p>		<p>AARETEGA ON OK MS12 ainult 2. mai 19.15</p>	
<p>KEHA 13.40 (v.a. R, P, T) MS12</p>		<p>MANIAKK K14 ainult 2. mai 19.35</p>			

*A. Le Coq Sviidi seansid tööpäeviti alates 17:00, nädalavahetustel ja pühadel 13:00

Piletihinnad: E-N ja reede kuni kl 18:00 tavapilet 4,50€/lastepilet 2,50€, 3D-pilet 5,00€/lastepilet 3,50€. E-N alates kl 18:01 tavapilet 5,00€/lastepilet 2,70€, 3D-pilet 7,00€/lastepilet 3,70€. Reede (alates 18:01), L-P ja riiklike pühadel tavapilet 6,50€/lastepilet 2,90€, 3D-pilet 8,00€/lastepilet 3,90€. A. Le Coq Sviit E-N pilet 17€, R-P pilet 21€

<p>TÄNA KINOS ARTIS:</p> <p>ARTIS KUNST ON KINOS EUROPA CINEMAS MEDIA-PROGRAMME OF THE EUROPEAN UNION</p>	<p>Väärikad kinohommikud Argo Seansi juhatab sisse Aarne Rannamäe. Iga 5. seans TASUTA! 11:00</p>	<p>TEMA IDEED MUUTSID MAAILMA ERP Praktsioon MARGARETHE VON TROTTA FILM ALATES 26.04.2013 HANNAH ARENDT 15:00 19:10</p>	<p>SAMSARA From creators of "Baraka" and "Chronos" Shot entirely on 70mm film 25 countries 5 years One unforgettable journey 15:15 19:30</p>	<p>TÄNA KINOS SÕPRUS:</p> <p>KINO SÕPRUS EUROPA CINEMAS MEDIA-PROGRAMME OF THE EUROPEAN UNION PARIS KINO - AASTAST 1955</p>	<p>ROHKEM KUI MESI "Kui mesilased surevad kunagi välja, jääb inimkonnal vaid neli aastat elada." Albert Einstein ALATES 18.04.2013 KINO SÕPRUS AUTOR MARKUS IMHOOF 16:30</p>
<p>30.04</p>	<p>Rohkem kui mesi 10:30 17:15 Väärikad kinohommikud: Argo 11:00 Ludwig II 12:20 21:25 Viru. Vabaduse saatkond 13:45</p>	<p>Hannah Arendt 15:00 19:10 Samsara 15:15 19:30 Thérèse Desqueyroux 17:20 Renoir 21:35</p>	<p>30.04</p>	<p>Rohkem kui mesi 16:30 Hannah Arendt 18:30 Samsara 21:00</p>	<p>Vaata kino Sõprus nädalakava www.kinosoprusee</p>

www.kinosoprusee | Vana-Posti 8, Tallinn | Tel. 644 1919

www.kino.ee | Estonia pst. 9, Tallinn | Solarise keskus | Tel. 663 1380

TALLINNA LINNATEATER

Eesti filmi laulud
2., 3. mail 19.00
Kärdla Kultuurikeskuses

Päl-tänava poisid
juunis-juulis 20.00

Kassa: 66 50 800
www.linnateater.ee

Kirjanike Maja

Kirjanike Maja musta laega saalis, Harju 1, Tallinn

1. mai kell 18.00
OLBRIVÖÖ

Kai-Mai Olbri 70
Sõnamaalingud: uut värvikirevat kogu "Täiskuu põhjatu kaev" esitlevad KAI-MAI OLBRI ja kirjastus Canopus.
Kõlamaalingud: Gourmet Duo koosseisus TÕNIS TÕÜR ja YVETTA RAID-UUSTALU.
Ettekandele tuleb autori kuus viisistatud luuletust.

Info telefonidel 6 276 410 ja 6 276 412
Pilet 2 eurot, (ül)õpilastele ja pensionäridele 1 euro

Koduveini aabits
Tiina Kuuler
Täiendatud väljaanne
120 lk

Käesolev raamat on lühike õpetus sellest, mida algajad koduveinitegijad teadma peaks: millest koduveini valmistada, millised on vajalikud tarvikud, millist pärmi kasutada, kuidas käärimine lõpetada ja vein pudeldada... Lisaks veel hulganisti nõuandeid veini säilitamiseks, serveerimiseks ja parimaid koduveini retsepte.
„Koduveini aabits“ täiendatud väljaandesse on muu hulgas lisatud kolm uut teemat: malolaktiline käärimine, kontsentreerimine ja pastöriseerimine.

Maalehe Raamat

Tellimiseks helista telefonil 680 4443 või külasta meie kodulehte www.healugu.ee

MAALEHE kartuliraamat

MAALEHE kartuliraamat
Luule Tartlan
128 lk

Raamat püüab anda nõu ja näpunäiteid, kuidas tulemuslikult kartulit kasvatada ja tarbijate soovidele vastu tulla. Jagatakse juhiseid neile kasvatajaile, kelle jaoks on sobiva sordi ja edukate kasvatamisvõtete leidmine keeruline.

Tellimiseks helista telefonil 680 4443 või külasta meie kodulehte www.healugu.ee

Maalehe Raamat

BRITI-EESTI KAUBANDUSKODA OOTAB HEATEGEVUSPROJEKTIDE TAOTLUSI

Briti-Eesti Kaubanduskoda on alates 2004. aastast pannud õla alla erinevatele Eesti heategevusprojektidele.

Otsime uut heategevusprojekti, mida toetada 2013. aastal.

Ootame taotlusi kindlale sihtrühmale suunatud heategevusprojekti(de)le.

- Palume taotluses välja tuua:
- projekti eesmärgi
  - tegevused eesmärgi saavutamiseks
  - kalkulatsiooni toetussumma kasutamiseks
  - kontaktandmed

Palume taotluse koostada inglise keeles.

Taotluste esitamise tähtaeg on **5. mai 2013**. Palun saatke taotlused e-posti aadressile becc@becc.ee

Lisainformatsioon: +372 626 4361

Tule talgutele, leiad sõbrad!

4. mail 2013 toimub üle Eesti taas ühine talgupäev.
Pane sinagi end talgutele kirja www.teemeara.ee

Venera, talguline:

Eelmisel aastal võtsin osa Teeme Ära maailmakoristuse algatusest ja leidsin palju sarnaselt mõtlemaid sõpru. Olen väga rõõmus, et saime ühiselt midagi suurt ära teha.

KODANIKUÜHISKONNA TOETUSEKS

AEG KAUBELDA!

Holmes & Meyers
kutsub metsaomanikke
läbi rääkima metsas
planeeritavate raie üle.

Ostame kasvava metsa raieõigust.
Pakkuda võib lageraidest
harvenduseni.

ERIPAKKUMINE! Pakume kasvava
lepiku eest head hinda.

Lõhutud küttepuid
müük, tellimine: tel 600 5323

tel 5553 3064, 5554 0620
e-post info@holmesmeyers.eu

Teenus

- Kiviraide tööd kalmistul.
Tel 5646 1633.
- KAARDIDENNUSTAVAD
Tel 900 1727 24 h, h 1,09 €/min
www.ennustus.ee

Müük

- **Profi töötool Kinnarps.**
Uue hinnaga saad meilt sama tooli +
kogu kontori sisustuse. Kasutatud
büroo ja profimööbel. Tähetorni 21-i
Tallinn E-R 10-17 Apuneks OÜ
- **Müüa lõhutud mürjad- ja kuivad
küttepuid.** Tel 509 2933.

Laen

- **Laen kinnisvara tagatisel.**
ASA&O LaenuGrupp. Tartu mnt 29 Tln.
648 6083 www.aolaenu.ee Tutvuge
tingimustega, konsulteerige asjatund-
jatega.

Tervis

- **Kenad ja särtsakad noored
massöörid Berit (19) ja Laura (23)
kutsuvad lõõgastavale üksik ja
paarimassaažile.** Tel 5382 0188.

Rent

- **Üürin omanikult korteri Tallinnas,**
tel 5089052.

Mälestame kursusekaaslast

GALINA MOORAST

Sügav kaastunne omastele

Spordimeditsiini
1976.a. lõpetanud

Südamlik kaastunne
Virge Tammarule

EMA

surma puhul
Kolleegid
Sotsiaalministeeriumist

Südamlik kaastunne omastele

LEMBIT VAHESAARE

kaotuse puhul
Eesti Kabeliit

Kallist klassijuhatajat

MAIMU TAMMARUT

leinavad tänulikud õpilased
Kehra kooli 35. lennu B klassist

Südamlik kaastunne
klubi presidendile
Hendrik Pöderile
vanaema

EVI HAUG

29.11.1926 - 26.04.2013
lahkumise puhul
LC Tallinn City lövid

Südamlik kaastunne Siirile
kalli isa

KALLE KAASIK

surma puhul
Kolleegid Baltic Travel Gruppist

Teatame sügava kurbusega,
et lahkus meie armas
õde ja tädi

LEHTI PULVER

17.10.1943 - 26.04.2013
Leinavad omaksed
Ärasaamine
3. mail kl 15
Pärnamäe Krematooriumis
Palume pärgi mitte tuua

Avaldame kaastunnet
Anne Lagemaale

EMA

surma puhul
AS Metrosert

Kallid Eha ja Siiri Lobjakas
Südamlik kaastunne
kalli

EMA ja VANAEMA

kaotuse puhul
Töökaaslased
Fertilitasest

Nüüd kuulutuste tellimine veelgi lihtsam!

Telli kuulutus Eesti Päevalehte,
Eesti Ekspressi ja Maalehte
ühest kohast!

Vali rubriik, kirjuta tekst
ja tasu internetipangas.

kuulutused.lehed.ee

Reakuulutusi saab edastada ka e-postiga
anni.koppel@lehed.ee ja kõikides Eesti Posti
kontorites üle Eesti. Lisainfo telefonil 680 4506.

Mälestame head sõpra ja
toimekat ühistu liiget

LEMBIT HALLASTET

ja avaldame sügavat
kaastunnet Aime Hallastele
lastega kalli abikaasa,
isa ja vanaisa
kaotuse puhul

MTÜ AÜ Ranna liikmed

Südamlik kaastunne
Aime Hallastele lastega
kalli abikaasa, isa ja
vanaisa

LEMBIT HALLASTE

surma puhul
Pringi küla sõbrad

Teatame sügavakurbusega, et
lahkus raske haiguse tagajärjel
meie kallis abikaasa, isa,
vanaisa ja vend

LEMBIT HALLASTE

19.11.1935 - 26.04.2013
Leinavad omaksed
Ärasaamine
4. mail kl 12.30
Pärnamäe Krematooriumist -
kirstumatus

Avaldame sügavat kaastunnet
Vivian Eskole

ABIKAASA

kaotuse puhul
Liilia, Anne, Eevi,
Marje, Pille, Epp ja
teised kursusekaaslased

Me südames Sa ikka elad,
jään mõttes meie keskele

Lahkunud on meie hulgast
kallis isa, vanaisa,
abikaasa, sõber

ARVO ELLER

Ärasaamine
Tallinna Krematooriumis
30. aprillil kl 13.30
Omaksed

TELEVISIOON

ETV
06.55 Terevisioon
08.55 Draamasari Holby City haigla
09.55 Terevisioon*
11.55 Prillitoo (subtiitritega)*
12.55 Puutepunkt (subtiitritega)*
13.25 Meie inimesed: Monika*
13.45 Osoon (subtiitritega)*
14.15 Välsilm*
14.50 Dokfilm Kaubamärk 2010 (Hollandi 2009)
15.40 Tantsupäev! Bolero (Prantsuse 2009)*
16.00 Draamasari Holby City haigla: Õnnetusi ikka juhtub (Inglise 2003)*
17.00 Aktuaalne kaamera
17.10 Komöödiasarja Hajameelselt abielus (Eesti 2006)
17.35 Draamasari Waterloo Roadi kool (Waterloo Road, Inglise 2007)
18.30 Aktuaalne kaamera
19.00 Ringvaade
19.30 Eesti Rahva Muuseumi nurgakivi panek. Otseülekanne
20.05 Vabariigi kodanikud
21.00 Aktuaalne kaamera. Ilm
21.30 Sport
21.40 Kirjandusministeerium

KANAL 2
06.00 Punased roosid*, 494
06.45 Joonissari Karlsson katusetel
07.10 Joonissari Delfiin Flipper
07.35 Joonissari Multimaania
08.00 Reporter*
09.00 Roosa teemant*, 102
10.00 Küladetektiivid*, 21: Rivaalid pagasiruumis
11.00 Kodus ja võõrsil*, 5485
11.30 Tohter Olaf*: Hooaja viimane!
12.30 Söber koer*: Viimane!
13.00 Árapanija*
13.30 Doktor Oz
14.30 Komissar Rex
15.30 Punased roosid, 495
16.30 Roosa teemant, 103
17.30 Kodus ja võõrsil, 5486
18.00 Küladetektiivid, 22
19.00 Reporter
20.00 Eesti kõige-kõige
20.30 Krimi
21.00 Kriminaalne Venemaa: Jaam kolmele
21.35 Nikita: Fööniks

TV3
06.15 Multifilm Transformerid
06.40 Multifilm Winxid
07.05 Multifilm Smurfid
07.30 Multifilm Beyblade
07.55 Armastus võidab, 26*
08.55 Kirgede torm, 1621*
09.55 Vaprad ja ilusad, 6461*
10.20 Top Shop
10.35 Kättimehed 4, 5
11.35 Kaitseinglid 3, 12
12.30 Ment 2, 8: Poissmehed*
13.30 CSI Miami 10, 11*
14.30 Vaprad ja ilusad, 6462
15.00 Lena, mu elu armastus, 85
16.00 Armastus võidab, 27
17.00 Kirgede torm, 1622
18.00 Kätemaksukontor 6, 9
19.00 Seitsmesed uudised
20.00 Kaua võib!
20.30 Suletud uste taga
21.30 Dr House 8, 21: Pea vastu

22.10 Draamasari Vaalasaarte Maria: Lääbimurre (Hvaler, Norra 2010)
22.55 Draamasari Waterloo Roadi kool (Waterloo Road, Inglise 2007)*
23.50 Ringvaade*
00:24 ERR-i uudised

22.35 Mängufilm Surma äratus (Wake of Death, Prantsusmaa/USA/Saksamaa 2004)
00.25 Chuck: Chuck vs Ring, 2
01.20 Merepatrull: Danny-poiss
02.10 Mõrvaennetajad*: Vötke Carter kinni
03.00 Reporter*
03.50 Eesti kõige-kõige*
04:15 Unistuste hotell - Vietnam* (Das Traumhotel: Vietnam, Saksamaa/ Austria 2012)

22.30 KINO3: Mängufilm Star Trek (Star Trek) USA 2009 ulmeline seiklusfilm
01.00 CSI kriminalistid 12, 10: Geneetiline hälve
01.50 Vabaduse hind 1, 6: Nagu isa, nii ka poeg
02.35 Kuni surm meid lahutab 4, 9: Matt
02.55 Kaua võib!*
03.20 Stop!*
03.45 Suletud uste taga: Ema paneb lapsed tööle*
04.40 Seitsmesed uudised
05:30 Lena, mu elu armastus, 85*

ETV2, KANAL 11, TV6, KANAL 12

ETV2
07.10 Animasari Völkurussell: Tuks küpsetab kooki* 07.20 Animasari Tatonka lood* 07.30 Animasari Ruff tegutseb* 07.42 Animasari Ma olen hirmus mutukas* 07.44 Animasari Mina olen loom* 07.45 Seiklussari Willy Fogiga ümber maailma* 08.15 Lastetuba* 08.30 Öpi! (Eesti 2006) 08.50 Minuscule
09.00 Ringvaade* 10.05 Midsomeri mõrvad
11.35 Jüri Üdi klubi* 12.27 ERR-i uudised
17.30 Raket 69* 18.00 Animasari SimsalaGrimm: Pinocchio 18.25 Animasari Näh 18.30 Lastetuba 18.45 Animasari Völkurussell: Teo Tiidu kingitus Tuksile 18.55 Animasari Jutud väikeste lastele: Kuidas leopard tähnid sai 19.05 Animasari Tinga Tinga lood: Miks spiegel tegutsevad üheskoos 19.20 Aktuaalne kaamera (viipekeeles) 19.30 Aktuaalne kaamera (vene keeles) 20.00 Pealtnägija (venekeelsete subtiitritega)* 20.45 Erica, 10/13 21.30 Aeg Ruum Kosmose kangas, 4/4: Universum või multiversum? (Fabric of the Cosmos, Kanada 2011) 22.25 4x4. Magadan, 5/10 22.50 Eesti TOP 7 23.35 Kuritegu, 16/20 (Forbrydelsen, Taani 2007) 00.35 Midsomeri

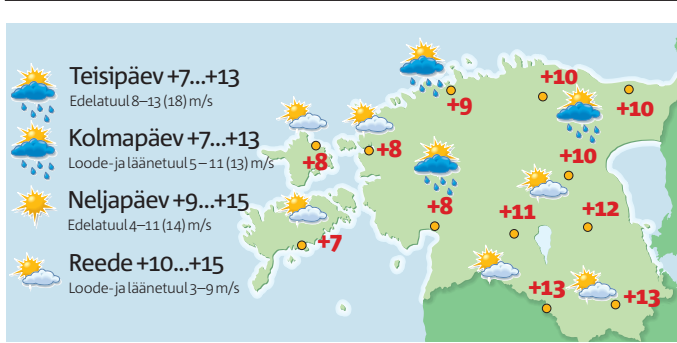
mõrvad: Mitte minu tagaõues* 02.11 ERR-i uudised
Kanal11
05.30 Roosa teemant, 32 06.15 Totaalne ärkamine! 09.00 Doktor Oz* 09.55 Ellen
10.50 Linnalegendid 11.20 Superlapselapsehoidja* 12.10 Top Shop, 93 12.25 Nero Wolfe: Järgmine tunnistaja*, 8 14.25 Südametukse, 223 15.15 Südametukse, 224
16.10 Doktor Oz 17.05 Superlapselapsehoidja
18.00 Pahad tüdrukud, 5 19.10 Saladused
20.00 Hea naine 21.00 Lahingusse astuvad kodukaunistajad, 1 22.00 Kadunud 23.00 Selgelnälgijatest uurijad 23.35 Kaunis valus
00.10 Reporter 01.10 Ellen 01.55 e-armastus, 19
02.25 Saladused* 03.10 Doktor Oz 03.55 Pahad tüdrukud*, 5 04.45 Reporter*
TV6
06.00 Hommikuraadio 08.30 Seitsmesed uudised 09.30 Kodu keset linna 4, 411
10.00 Kutsuge Cobra 11 9, 7 11.00 Draakonikuul
13.10 Top Shop 13.30 Kodu keset linna 4, 412
14.00 Farscape - kosmoses kaotsis 3, 66
15.00 Kutsuge Cobra 11 9, 7 16.00 Kolmas

kivi Päikesest 4, 97 16.30 A-Rühm 4, 7 17.30 Kutsuge Cobra 11 9, 8 18.30 Simpsonid 10, 1
19.00 Ameerika paps 2, 14 19.30 Seks ja linn
3, 31 20.00 Kolmas kivi päikesest 5, 98 20.30 Simpsonid 10, 2 21.00 Kõige naljakamad koduvideod 21.30 OTSE Euroopa jalgpalli meistrite liiga 23.45 Paljalt naljakas 1 00.15 Eureka 4, 4 01.15 Salatoimikud 3, 69 02.15 Faktuuaalne kaamera 2, 1 02.45 Faktuuaalne kaamera 2, 2 03.15 Täna öhtul, otse-eetris*
04.20 Seitsmesed uudised 05.20 Kodu keset linna 4, 412 05.50 Uudistemagasin
Kanal12
06.30 Kuldvillak* 07.00 Reporter 08.00 Galileo* 08.30 MacGyver* 09.20 Conan*, 74
10.10 Rannavalve 11.00 Jututuba 13.40 Komissar Rex* 14.35 Walker - Texase korraldaja* 15.25 MacGyver 16.20 Kloun 17.10 Komissar Rex 18.05 Walker - Texase korraldaja* 19.00 Tuvikesed* 19.30 Tuvikesed* 20.00 Galileo 20.30 Árapanija 21.00 Kaks ja pool meest* 21.30 Mängufilm Ananassiexpress 23.35 Conan, 75 00.25 Kaks ja pool meest 00.50 Tuvikesed 01.15 Tuvikesed 01.40 Night Chat 05.00 Postimees.ee

HOROSKOOP

JÄÄR Sul on suur soov tegutseda, kuid tunned, et mingi pidur on peal. Suhetes ole kannatlik, ära loo uusi suhteid ülepeaka! Traumaoh! SÖNN Kangekaelsus nii otseselt kui ka kaudselt tähendab, et su suhted nendega, kellest sa oled harrastajad võivad sundasendis kangeks jääda. KAKSIKUD Ehkki võid igatseda vaheldust ja põnevust, on suhted praegu asjalikud ja kained. Päev sobib igasuguseks süsteemseks tegevuseks. VÄHK Ürita lõpetada kõik poolikud tööd ning uusi tegemisi ära ette võta. Oled liiga kergesti solvuv, kippudes oma hädaades teisi süüdistama. LÕVI Üritad end teistest kõrgemale upitada ning püüad paista paremana, kui tegelikult oled. Planeetide muster suurendab sinu olevat auhust. NEITSI Kui saad üle oma kriitilisusest ning sünnipärasest kalduvusest „tähti närida”, võid inimsuhtes meeldivat vigade parandust teha. KAALUD Perekond või lähedased inimesed võivad nõuda rohkem tähelepanu. Teisel tasandil oled nostalgilises meeleolus ja mõtled mineviku ilusaks. SKORPION Suhted inimestega poleks nagu need, mida sa sooviksid. Tegelikult oled ise sellises meeleolus, mis võimendab just suhte liinis kõiki probleeme. AMBUR Võib juhtuda, et hakkad silma mõne veidrusega või satud ise veidraste situatsiooni. Suurte riskide võtmine pole soovitatav. KALJUKITS Meeskonatöö esitab sulle suuremaid nõudmisi. Sa ei tohiks olla liialt mõjutatav ega ka liiga kangekaelne. Öhtu sobib mõne püsivama suhte loomiseks. VEEVALAJA Aeg pole sobiv uute asjadega alustamiseks ega ka kellegagi koostöösuhte loomiseks. Küll aga tasuks poolikud projektid kriitilise pilguga üle vaadata. KALAD Elutähtsaid otsuseid ei tohiks praegu vastu võtta. Vaja oleks lõpetada poolikud tööd või vajaduse korral teha vigade parandusi.

ILM

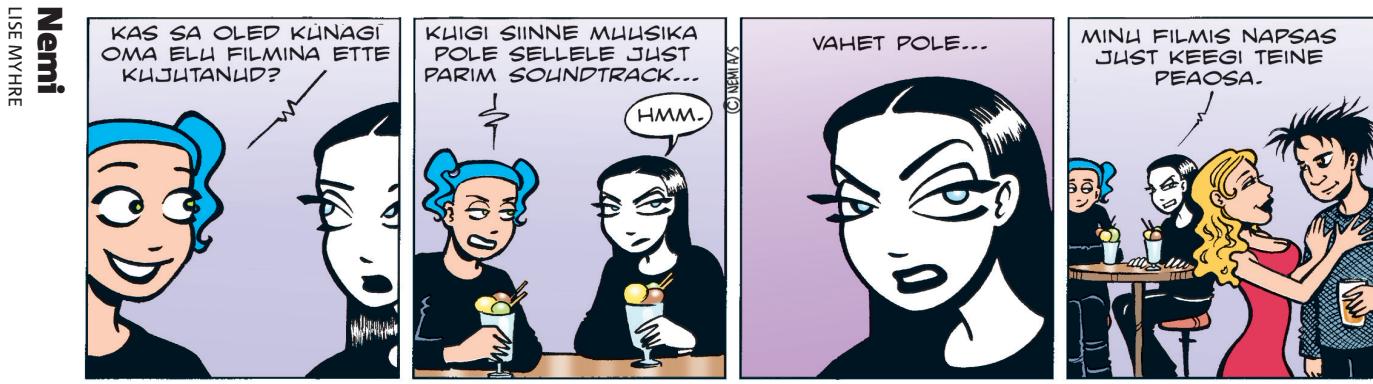
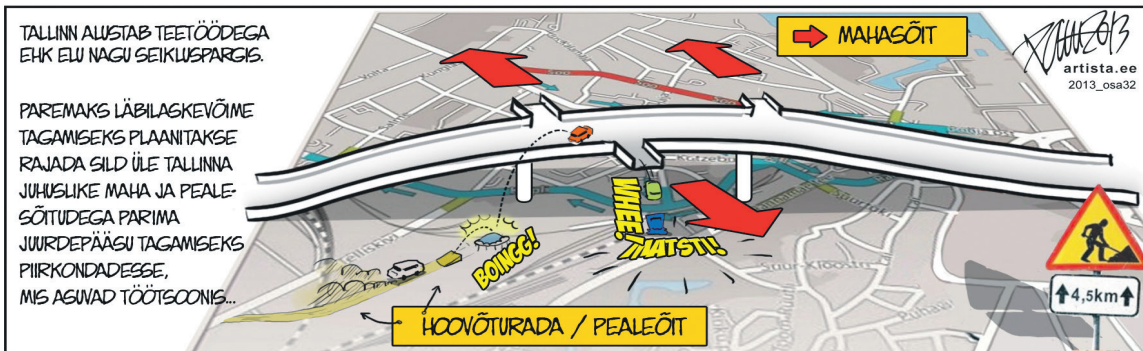

RISTSÕNA

Table for the word game 'Ristsõna' with a grid and various clue categories like 'MALAKAS', 'PETIS', 'KOKKUVÕTLIK', etc.

ERKKI KÕLU PÄEVAANEKDODID

● Mees ja naine sõidavad supermarketisse. Mees jääb autosse, naine aga läheb toidupoodi. Kassas selgub, et naisal pole piisavalt raha. Ta väljub kauplusest ja näeb, et nende auto juures seisab raha kerjav mustlanna. Naine lükkab ta õlaga eemale: „Tule eest! Sa ei oska seda asja! Öpi!” Pistab siis käe aknast sisse: „Anna 50 eurot!” Mees ulatab talle kähku rahatahe. Ja kujutage nüüd ette mustlanna otsustavad nad oma töö tulemusi kontrollida: „Lapsed, milline on teie lemmikhambapasta?” „Colgate!” hüüavad lapsed kooris. „Ja missugust hambapastat soovitate Eesti Hambaarstide Liit?” „Colgate!” „Aga palju on kaks korda kaks?” „Colgate!” „Nagemiseni, lapsed!” „Colgate!” ● Vanem ametnik õpetab noort: „Varastada on vaja kiiresti ja kõike, mis võimalik, et varastatu hiljem äärmise vajaduse korral kiirustamata ja väärvalt osakaupa tagasi anda.”

SUDOKU Pappocom

9x9 Sudoku grid with some numbers pre-filled.

SUDOKU reeglid

● Täida tühjad kohad numbritega 1 kuni 9. Numbrid 1 kuni 9 peavad esinema igas 9 veerus, igas 9 reas, igas 3 x 3 ruudus. Igas reas, igas veerus ja igas 3 x 3 ruudus võib iga number esineda ainult ühel korral.

Lasundused ja vihjed. www.sudoku.com

Small 3x3 grid used for sudoku hints.

Sudoku EPL-i veebiväljaandes Mängi. www.epl.ee/sudoku

LOODUS

Kristel Vilbaste
loodusenaine@hotmail.ee

NÄDALA NELI ILMAMÄRKI:

- kukulinna kuku,
- must-toonekure viis valget muna,
- kopsurohu sinipunased õied
- ja trombid.

TSITAAT

On sinilillel palju punakaid õisi, kasvavad sel aastal linad mitmeharalised. *Järva-Madise*

SOOVITUS

Kutsun kõiki „Teeme ära!” talgupäeval allikate ümbrust korrastama. Alustada võiks piskust, võtta kaasa must prügikott, korjata kokku sinna tasitud prügi ja tuua see tagasi linna suurte ostukeskuste konteineritesse – siit on see koledus sinna rännanud.

Kel rohkem jõudu ja väge, võiks alustada suuremat ettevõtmist, sest allikaid on läbi aegade hooldatud. Enamasti tegi seda hiiheidja, väga täpselt oli määratletud, kes seda teha võis. Nii nagu varem, on nüüdki allikal palju abi inimesest, kes saab allikaojale kukkunud puud eemaldada või allikapõhja varisest puhastada. Kõige olulisem on toimida nii, et pärast allika hooldamist ei oleks millestki näha, et siin on inimene toimetanud. Poleks saetud kände, mudahunnikuid ega segipööratud kamarat.

Naadi varesevarbad

MAATOHTER

Enamik silmaallikate vett on arvatud parandavat ka maa-aluseid ehk igasugu nahahaigusi, selle veega arstiti vanal ajal just allergilisi lööbeid, sammaspooli ja soolatüükaid. Aga allikate juures ja niisketes-varjulistes aianurkades kasvab sageli ka taim, mille mahla on hinnatud heaks soolatüügaste ja teiste nahapaksendite kaotajaks. See on vereurmarohi, mis sissevõetuna on üsna mürgine, kuid kui selle kollast mahla soolatüükale pigistada, võib hädast pääseda juba mõne kuuga.

Konnakosjad. Mätal passinud rohukonnaisand ründab mööda ujuvat paarikest. Fotod: Aarne Ader (www.loodusemees.ee)

Aprilli viimane nädal: puruvana triibuseelikud

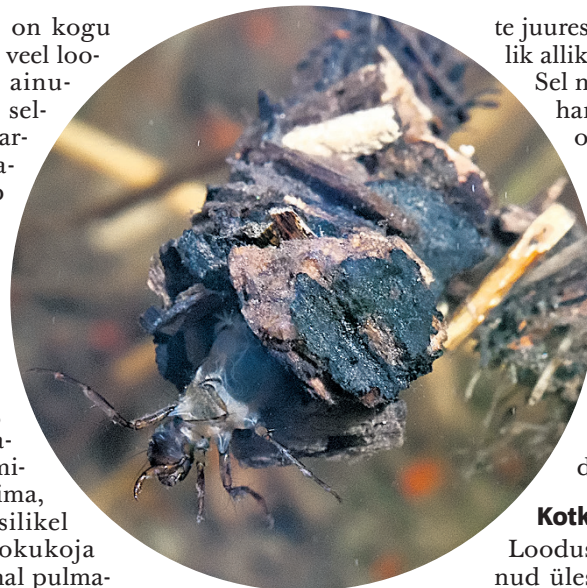

Suur-laukhanede rändeparv

Külmakõhetus on kogu loodusel ikka veel loorina peal ja ainuke päevasoe tuleb selge taeva ja mahlutarretava öise külma-ga. Külma jagub enamasti nii palju, et loodus puhkeb alles õhtuks. Enne päevaloojangut on tõesti palju põnevat. Pühapäeva õhtuhakul olin Pokumaa allikatel, kus silma jäi omalaoline toimetamine. Läksin uurima, kas tähnikesilikel käib juba Pokukoja juures ojaluhul pulmantants. Aga ei, lähedal oleva kõrge tarnamäta tagant kostis vaid paar sulpsu ja eemalt õige veidi kärnkonna kuristavat laulu, vaikset ja ärkavat. Madal vesi aga sillerdas tuhandetes värvitoonides ja selge allikavesi paistis põhjani läbi. Suured pruunid poolpekinud vahtralehed olid täis imelikke karvaseid täppe. Sadu, kui mitte tuhandeid täppe.

Täpikese majake

Ja kui ninaotsa veele lähemale panin, nägin, mis seal toimus. Need karvased täpid olid endale kaitsekesta meisterdavad puruvana, kes hoolega vahtralehest endale seelikupaane välja löiksid. Neist sai kena pruun seelikusiil, aga sinna vahele oli poetatud ka tükk rohelist kalmuselehest ja veidi kollakam triip mingist varakavadisest veetaimest. Puruvana on ehmeistiivaline, tema kaitsev majake valmib just seesugustest lehetükkidest või ka kivikestest. Pokumaa puruvana nakeste majaehitust häiris hetkeks mööda sõudev kollaservujur ja üks puruvana keha haaras isukalt endast veel kümme korda pisema vee-elaniku järele. Tundus, et noorvanakese kõhtu ta kaduski.

Puruvana

Just veekogude ümbrus on praegu põnev ja ka roheline, sest siin annab toitev ja soe vesi taimedele kiire kasvuhoo. Juba on kallastel nõgesenupsud ja naadi varesevarbad. Öitsevad esimesed võsalised ja lepiklilled. Sinililled ja paiselehed on täisõitsengus.

Maa on aga nii külm, et kätt mulda pistes lööb „reumatismus” kohe välja.

Ojakalda toomingapungad on kohe puhkemas ja juba paisuvad kaseoksa tipus rohelistes hiirekõrvad. Teisipäeval nägin Kütiorus ka esimest kopsurohtu õitsemas, vaher on mahla jooksu lõpetanud ja kasemahlgi kipub juba seistes kergesti valgeks minema. Maa on aga endiselt nii külm, et kätt mulda pistes lööb „reumatismus” kohe välja.

Kuku!

Mets on täis metsvindi laulu ja väike-lehelinnu silk-solki. Suitsupääsukesed ja väänkael tulid kõikjale juba eelmise nädala alguses. Kägu jõudis aga nädalavahetusel. Minule kukkus õnnekägu pühapäeva õhtul Võhandu alguse Pühälä-

te juures. Küllap tuleb õnnelik allikate avastamise aasta. Sel nädalal saabus ka uus hane laine ja praegu on põllud täis tuhandeid lauk- ja raba-hanesid. Vahel on hanesid rohkemgi kui põllul lume-seene tõttu kehvasti talvitunud orast. Nädalalõpus tuli juurde ka laluluikesid ja nende valgeid kogusid võib kõikjal põldudel näha.

Kotkatibu kalaisu

Looduskalender.ee on saanud üles 11 veebikaamerat, millest enamik on ka vaatajale näha. Ilmamees Gennadi Skromnov ütleb, et merikotkal koorus jüripäeval esimene poeg, kaks valget muna ootab veel pesapõhjas. Päris põnev on kuulda merikotka hüüdmist, kui mööda lendab mõni kotkas või tuleb isa kalaga. Just kala on see, mida pisikesele helehallile kotkatibule aeg-ajalt nokatäiekaupa pisikesse musta noka vahele antakse. Minu enda akna all käib vilgas linnuelu, mille trooniks on sel aastal harakapaar. Teisi linde nad enamasti üle ei lase. Suurnokad, kes tulevad mirabellikive kröbistama, aetakse kiiresti minema, harakad teevad nende poole sööstlende, kuni suurnokkade närvide vastu ei pea. Harakarahvas tundub aga olevat mune-mist alustanud, ühel hommikul käis murul tõeline tants, kus sorakil tiibadega isalind tantsis ümber emalinnu, kel saba tuules uhkelt püsti. ●

Kiisi nõu:

Milliseid töid teha aprillis aias?

Hiiva nõu toataimede ümberistutamisel

Millist istutusmulda vajavad kaktused?

Aialeht.ee

ROHENÄPU PARIM NÕUANDJA

VASTAVAD AIALEHT.EE SPETSIALISTID!